

CARLO GOLDONI

Sluha dvou pánů

OSOBY

PANTALONE AGNIVORLA

KLÁRKA, *jeho dcera*

PALMIRO PALMARE, *doktor*

SILVIO, *jeho syn*

BEATRICE RASPONIOVÁ *z Turína, převlečená za muže, vystupuje pod jménem Federigo Rasponi*

FLORINDO ARETUSI, *Turiňan, její nápadník*

BRIGHELLA, *hostinský*

SMERALDINA, *Klárčina služebná*

TRUFFALDINO, *sluha Beatricin, pak Florindův*

VRCHNÍ *v hostinci*

SLUHA *v domě Agnivorlově*

DVA NOSIČI

ČÍŠNÍCI

Dějiště: Benátky

PRVNÍ DĚJSTVÍ

VÝSTUP 1

Pokoj v Pantalonově domě.

PANTALONE, DOKTOR, KLÁRKA, SILVIO,
BRIGHELLA, SMERALDINA, PANTALONŮV
SLUHA.

SILVIO (*podává Klárce ruku*): Tu máš mou ruku a s ní celé
mé srdce.

PANTALONE (*Klárce*): Jen do toho, jaképak upejpání!
Nastav pacinku, ať už je ruka v rukávě - a hned k oltá-
ři jak na koni!

KLÁRKA: Silvínku, tu máš mou ruku. Budu jen tvoje!

SILVIO: Budu jen tvůj!

Podají si ruce.

DOKTOR: Bravissimo! Už je to uděláno, už je to hotovo.
Už se stalo, slovo padlo, už to nejde odvolat!

SMERALDINA (*pro sebe*): Zbořte se kamna! Já bych taky
brala všema čtyřma!

PANTALONE (*Brighellovi a sluhovi*): A vy to dosvědčíte
jako svědkové, že se spolu pravoplatně zasnoubili
tuhle má dcerunka Klárinka a tuhle mladý pan Silvio,
důstojný synátor našeho pana doktora Palmira Palma-
ra.

BRIGHELLA: Jak poroučíte, pane sousede, děkuji za čest, pane sousede. Ani nevíte, jak si toho vážím.

PANTALONE: Dejte pokoj, sousede! Já jsem byl za svědka vám a vy teď zas dosvědčíte nám to naše zasnoubení. Schválně jsem nepozval nikoho než jen vás, jak tu jste. Tuhle pan doktor to taky schvaluje. Takovou věc je nejlíp vyřídit podomácku. Žádné zbytečné orace! Pobavíme se hezky mezi sebou a nikdo nám nebude překážet. (*Klárce a Silvioví.*) Co vy na to, děti, že mám pravdu?

SILVIO: Netoužím po ničem jiném než po společnosti své drahé nevěsty.

SMERALDINA (*pro sebe*): Bodejť, to je přece něco na zub!

DOKTOR: Syn si nepotrpí na marnosti. Je to dobrosrdečný mladík. Miluje vaši dcerušku a na nic jiného nemyslí.

PANTALONE: Ať si kdo chce co chce říká, tuhle svatbu dal dohromady sám Pánbůh. Neumřít v Turíně tak z ničeho nic můj obchodní přítel Federigo Rasponi, co už měl naše slovo, nemohl jsem teď dát dceru tady zeťáčkovi.

SILVIO: Že je to pro mne štěstí, to já dobře vím. Jen aby to řekla taky Klárka.

KLÁRKA: Neříkej, Silvínku! Přece víš, jak tě miluji. Zasnoubila jsem se s tím Turiňanem jen proto, že to otec chtěl. Ale myslila jsem si vždycky jenom na tebe!

DOKTOR: Když jednou nebe něco předurčilo, musí se to stát. Podivné jsou cesty Prozřetelnosti. Jak vlastně Federigo Rasponi přišel o život?

PANTALONE: Chudák! Zabili ho jednou v noci kvůli

jeho sestře. Nic bližšího nevím. Dostal ránu kordem, že v tu chvíli bylo po něm.

BRIGHELLA: V Turíně, říkáte?

PANTALONE: V Turíně.

BRIGHELLA: Chudák pan Rasponi! Toho je mi opravdu líto.

PANTALONE: Jak to? Vy jste ho znal?

BRIGHELLA: Aby ne! Byl jsem v Turíně tři roky. A jeho sestru jsem taky znal - báječná slečna, chytrá, jako vítr. Strojila se jako mužský, jezdila na koni a pan Rasponi byl do ní celý blázen. Tak vida, kdo by to byl řekl!

PANTALONE: Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech. Nechrne už tu smutnou historii! (*Brighellovi.*) Poslyšte, šenkýři, víte, co by teď přišlo vhod? Jste přece kuchař k pohledání. Což abyste nám dal dohromady pěkný obídek z těch svých specialit!

BRIGHELLA: S radostí k službám. Kuchyně, to je moje - a taky si ji kdekdo chválí. Všichni vám řeknou, že se člověk nikde nenají tak jako u mne. Udělám vám něco extra.

PANTALONE: Tak do toho! A hodně omáčky, víte, aby si člověk mohl namáčet hodně chleba. (*Klepání venku.*) Někdo klepe. Smeraldino, podívej se, kdo to je!

SMERALDINA: Už běžím.

Odejde.

KLÁRKA: S dovolením, tatínku. (*Chce odejít.*)

PANTALONE: Počkej, půjdeme všichni najednou. Jen se podíváme, kdo to je.

SMERALDINA (*se vrátí*): Je to sluha nějakého cizince a

má vám prý něco vyřídit. Mně nechtěl nic říct, že prý musí mluvit s pánem.

PANTALONE: Řekni mu, ať jde dál. Uvidíme, co chce.

SMERALDINA: Tak já ho sem pošlu.

Odejde.

KLÁRKA: Ale já už chci jít, tatíčku! (*Chce odejít se Silvii.*)

PANTALONE: Kampak?

KLÁRKA: Kam bych šla? Do svého pokoje.

PANTALONE: Nikam, slečinko, nic! Tady zůstaneš! (*Doktorovi.*) Capouši! Moc brzy to rozvazuje. Už by to chtělo zůstat samo!

DOKTOR (*jemu*): Moje řeč: Opatrnost matka moudrosti.

VÝSTUP 2

TRUFFALDINO, SMERALDINA, *předešlí.*

TRUFFALDINO: Nejuctivější poklona vespolek. Taková vybraná společnost! Taková báječná sešlost!

PANTALONE: Kdopak jste, kamaráde? Co chcete?

TRUFFALDINO (*Pantolonovi*): Kdo je ta hezká slečinka?

PANTALONE: Má dcera.

TRUFFALDINO: Těší mě.

SMERALDINA: A k tomu nevěsta!

TRUFFALDINO: To mám radost, to mám radost! (*Smeraldině.*) A kdo jste vy?

SMERALDINA: Slečnina služebná.

TRUFFALDINO: Potěšení na mé straně.

PANTALONE: Prosím vás, nechte těch cavyků! Co mi chcete? Kdo jste? Kdo vás sem posílá?

TRUFFALDINO: Počkat, počkat, jenom ne tak hr! Tři otázky najednou jsou na jednoho trochu moc.

PANTALONE (*Doktorovi*): Ten chlap je nějaký ťuknutý.

DOKTOR (*Pantalonovi*): Spíše jen nějaká veselá kopa.

TRUFFALDINO (*Smeraldině*): Tak vašnost se bude vdávat?

SMERALDINA: Já? (*Vzdychne.*) Kdepak, pane, já!

PANTALONE: Neřekl byste mi laskavě, kdo jste, anebo šel po svých?

TRUFFALDINO: Když nechcete nic víc než vědět, kdo jsem, tak to bude našup: jsem sluha svého pána. (*Smeraldině.*) Tak se teda můžem domluvit, slečno...!

PANTALONE: Ale kdo je to, ten váš pán?

TRUFFALDINO (*Pantalonovi*): On je tu cizí a rád by vás navštívil. (*Smeraldině.*) Tak jak je to s tím vdáváním, slečno...

PANTALONE: Je tu cizí! Odkud? Jak se jmenuje?

TRUFFALDINO (*Pantalonovi*): Tak tohle bude delší. Jmenuje se Federigo Rasponi, je z Turína, je můj pán, přijel poštou, je tady dole, poslal mě k vám, chce vás navštívit a čeká, až se vrátím s odpovědí. Stačí vám to? Nebo chcete ještě něco? (*Smeraldině.*) Tím se přece nenecháme vyrušit.

Obečné zděšení.

PANTALONE: Sem pojd' a se mnou mluv! Co to žvaníš?

TRUFFALDINO: A jestli potřebujete vědět, kdo jsem já,

tak mně říkají Truffaldino Gdebizzopopad a takto jsem z Nemagnizzy.

PANTALONE: To víš, na tobě mi tak sejde, kdo ty jsi! Sem pojď, ti povídám, a řekni mi, kdo je tvůj pán. Určitě jsem se přeslechl.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Chudák děda - hluchý jako poleno! (*Pantalonovi.*) Povídám, že můj pán je pan Federigo Rasponi z Turína.

PANTALONE: Tady to máte: blázen! - Pan Federigo Rasponi z Turína je mrtev.

TRUFFALDINO: On umřel?

PANTALONE: Určitě umřel. Zaručeně.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Hrome! Tak můj pán umřel? Když jsem se s ním dole loučil, byl ještě živ a zdrav. (*Pantalonovi.*) To myslíte vážně, že umřel?

PANTALONE: Docela vážně. Umřel.

DOKTOR Je to pravda. Zemřel a není o tom pochyby.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Chudák pán! To ho určitě potkalo neštěstí! (*Loučí se.*) To teda abych zase šel.

PANTALONE: Nic víc mi nechceš?

TRUFFALDINO: Když umřel, tak nic. (*Pro sebe.*) Mrknem se na to, jak se věci mají.

Odejde.

PANTALONE: A teď řekněte, co je to za člověka: uličník, nebo blázen?

DOKTOR: Já se v tom nevyznám. Bezpochyby z obojího kousek.

BRIGHELLA: A nejspíš hlupák. Je to venkovský balík z Nemagnizzy a na podvodníka nevypadá.

SMERALDINA: A stejně má říz, abyste věděli. (*Pro sebe.*)

Kluk jako cumel, pro mne jak dělaný!

PANTALONE: Co to pořád mlel o panu Rasponim?

KLÁRKA: Jestli to přišel doopravdy on, je to pro mne pěkné nadělení!

PANTALONE: Jaképak copak! Nečetla jsi ty dopisy?

SILVIO: A kdyby byl stokrát živ a zdrav a tady, přišel pozdě!

TRUFFALDINO (*se vrátil*): Já se vám, páni, divím. Tohle není žádný cit s chudým lidem. Tohle pořádný člověk nedělá. A to vám taky dlužen nezůstanu!

PANTALONE (*ostatním*): Tady to máte: blázen! Učiněný blázen! (*Truffaldinovi.*) Tak copak? Copak se ti stalo?

TRUFFALDINO: Řekli jste mi, že pan Rasponi umřel, nebo neřekli?

PANTALONE: Nu a...?

TRUFFALDINO: Nu a - je dole. Živ a zdrav, celý a v pořádku a dává se poroučet, jestli prý může dál.

PANTALONE: Pan Federigo?

TRUFFALDINO: Pan Federigo.

PANTALONE: Rasponi?

TRUFFALDINO: Rasponi.

PANTALONE: Z Turína?

TRUFFALDINO: Z Turína.

PANTALONE: Běž, synku, běž k doktorovi. Určitě ti straší v makovici.

TRUFFALDINO: Mordhadry aleluja, abych neklel! Ještě by kvůli vám bral člověk Boží jméno nadarmo! Je dole, tady před domem, a jestli tady nahoře v tomhle saloně někomu fučí v kotrbě, tak jste to vy!

PANTALONE: Ty hubo nevymáchaná! Že ti jednu dám!

DOKTOR: Pomalu, pomalu, pane Agnivorla, neunáhlujte se! Řekněte mu, ať sem přivede toho svého domnělého pana Rasponiho!

PANTALONE: Maž, uličníku, a pošli sem toho svého nebožtíka, co vstal z mrtvých.

TRUFFALDINO (*dopáleně k Pantalonovi*): Jestli byl nebožtík a vstal zmrtvých nebo ne - já proti tomu nic nemám. Teď ale je živ a zdrav a to hned uvidíte na vlastní oči. Hned ho zavolám. A vy si moc nezvykejte všet bulíky na nos cizincům, najmě ne takovým, jako jsem já, pořádným Nemagnizzákům! (*Smeraldině*.) A my se příležitostně ještě domluvíme, slečno!

Odejde.

KLÁRKA (*Silviovi*): Silvínku, já se bojím!

SILVIO: Nic se neboj. Jsi moje - a kdyby ševci padali!

DOKTOR: Teď to hned uvidíme, co je na tom pravdy.

PANTALONE: Je to prostě podvodník a chce mě napálit.

BRIGHELLA: Povídám, pane sousede, znal jsem pana Rasponiho osobně. Uvidíme, až přijde.

SMERALDINA (*pro sebe*): To jsou nápady! Takový hezký chlapec a lhát! To jsem sama žádostivá, jak s ním dopadnu. (*Rozloučí se*.) S prominutím, milostpane.

Odejde.

VÝSTUP 3

BEATRICE *v mužských šatech, vystupující pod jménem Federiga Rasponiho, a předešlí.*

BEATRICE: Pane Pantalone, zdvořilost, které jsem se obdivoval ve vašich dopisech, se kupodivu liší od toho, jak přijímáte teď mne osobně. Poslal jsem k vám sluhu a dal jsem se ohlásit. Ale nechal jste mě stát přede dveřmi a přijímáte mě teprv za půl hodiny.

PANTALONE: Račte prominout - ale s kým prosím mám tu čest?

BEATRICE: Jsem Federigo Rasponi z Turína. K vašim službám.

Obecný údiv.

BRIGHELLA (*pro sebe*): Co to vidím? Co je to za nápady? To přece není žádný pan Federigo, to je slečna Beatrice, jeho sestra! To jsem zvědav, co má za lubem.

PANTALONE: Já jsem z toho celý... celý... velmi potěšen, že vás vidím v pořádku. Už jsme tu měli zprávy, jedna hrůza. (*Doktorovi.*) A já tomu pořád nevěřím, že je to on.

BEATRICE: Já vím. Říkalo se, že mě zabili v souboji. Díkybohu, vyvázl jsem s pouhým zraněním. A sotva jsem se z toho vykřesal, rozjel jsem se za vámi do Benátek, jak jsme si už dávno ujednali.

PANTALONE: Nevím, co bych řekl... Vypadáte jako pořádný člověk - ale já mám spolehlivé a zaručené

zprávy, že pan Federigo umřel. Rozumějte mi dobře...
kdybyste mi nemohl dokázat opak...

BEATRICE: Vaše pochybnosti jsou docela na místě. Vidím, že se musím obhájit. Tady jsou dopisy čtyř vašich obchodních přátel. Jeden z nich je od ředitele naší banky. Podívejte se na firmu a uvidíte, kdo jsem.

Podá Pantaloni dopisy. PANTALONE si je čte.

KLÁRKA (*Silviovi*): Silvínku, s námi je amen!

SILVIO (*Klárce*): Jen přes mou mrtvolu! Jinak tě nedostane.

BEATRICE (*si všimne Brighelly; pro sebe*): Ach ouvej! Brighella tady! Ten mi tu zrovna scházel! Určitě mě pozná... Nesmí mě prozradit! (*Brighellovi*.) Příteli! Myslí, že se známe.

BRIGHELLA: Určitě, pane. Vzpomínáte si přece na Brighellu Sciuccalegrandiho z Turína?

BEATRICE: Nu, pravda, už si vzpomínám. (*Jde k němu*.) A copak vy tady v Benátkách, vážený příteli? (*Tiše jemu*.) Proboha, neprozrad'te mě!

BRIGHELLA (*rovněž tiše*): Bez starosti! (*Nahlas*.) Jsem hostinský a jsem vám k službám!

BEATRICE: To se hodí! Vás aspoň znám, tak se ubytuji u vás.

BRIGHELLA: Veliká čest pro mne! (*Pro sebe*.) V tom je nějaká čertovina.

PANTALONE: Tak jsem si to přečetl. Tady píšou, že mi dopisy přiveze pan Federigo Rasponi. Vy jste mi je přivezl, tak musím věřit, že jste to vy, o kom se tu píše.

BEATRICE: Abych vás zbavil všeho podezření - tady pan Brighella mě zná a potvrdí vám, kdo jsem.

BRIGHELLA: Už je to tak, pane sousede, já to mohu potvrdit.

PANTALONE: To už to tedy bude pravda, když to říká i soused Brighella. Tak vás pěkně vítám, pane Federigo, a nezlobte se, že jsem vám hned nevěřil.

KLÁRKA: Tatínku... on je to doopravdy pan Federigo Rasponi?

PANTALONE: Že se tak hloupě ptáš!

KLÁRKA (*Silviovi*): Silvínku, co teď bude s námi?

SILVIO (*Klárce*): Říkám ti, neboj se! Patříš mně a já si tě ubráním!

PANTALONE (*stranou Doktorovi*): Co tomu říkáte, doktore? Ten nám tu zrovna scházel!

DOKTOR: „Co sto roků bludných hodlalo, zvrtně doba.“

BEATRICE: Kdo je ta dáma, pane Pantalone?

PANTALONE: Klárka, moje dcera.

BEATRICE: Ta, co jste mi ji přislíbil?

PANTALONE: Ta, pane, to je ona. (*Pro sebe.*) Teď jsem v pěkné bryndě!

BEATRICE (*Klárce*): Dovolte, abych vám složil svou poklonu, slečno.

KLÁRKA (*chladně*): Jste velmi laskav, pane.

BEATRICE (*Pantalonovi*): Na nevěstu mě vítá dost chladně.

PANTALONE: Co se dá dělat? Je už taková stydlivá.

BEATRICE (*Pantalonovi, ukazuje na Silvia*): A tenhle pán je váš příbuzný, vidíte?

PANTALONE: Tak, tak, pane. Synovec, synoveček...

SILVIO (*Beatrici*): To není pravda! Nejsem žádný jeho synovec. Jsem snoubenec slečny Klárky.

DOKTOR (*Silviovi*): Správně! Vznést námitky, trvat na svém právu, ale neukvapit se!

BEATRICE: Jak to? Vy jste snoubenec slečny Klárky? Cožpak nebyla přislíbena mně?

PANTALONE: Jen klid, jen klid. Já vám to všechno vysvětlím. Milý pane Federigo! Všude šla jedna řeč, že vás potkalo to neštěstí a že jste umřel. Tak jsem slíbil dceru panu Silviovi. Ale to nic, to nic. Přišel jste právě včas, Klárka je vaše, jestli ji chcete, a já jsem člověk, který drží slovo. Pane Silvio, nic naplat. Vidíte sám, jak se věci mají. Víte, co jsem vám řekl. Na mne si naříkat nemůžete.

SILVIO: Pan Federigo přece nebude Klárku chtít, když se už zasnoubila s jiným.

BEATRICE: Takovou maličkost jí přece nebudu připomínat. Vezmu si ji i tak. (*Pro sebe.*) A především se chci trochu pobavit.

DOKTOR (*pro sebe*): Náramně liberální manžel! Ten se mi líbí!

BEATRICE: Doufám, že mě slečna Klárka neodmítne.

SILVIO: Omyl, pane. Přišel jste pozdě. Slečna Klárka si vezme mne a nemyslete si, že vám ji nechám. A jestliže mi pan Pantalone zruší slovo, já se pomstím! Jestli chce někdo Klárinku, tak jen přes mou mrtvolu!

Odejde.

DOKTOR (*pro sebe*): Výborně, zatrolený kluku!

BEATRICE (*pro sebe*): To zas ne, takhle umřít nechci!

DOKTOR (*Beatrici*): Vážený pane, ráčil jste přijít trochu pozdě. Slečna Klárka už patří mému synovi. A zákon praví jasně: Prior in tempore, potior in iure. Kdo dřív přijde, ten dřív mele.

Odejde.

BEATRICE (*Klárce*): A vy neřeknete nic, slečno nevěsto?

KLÁRKA: Řeknu! Že jste mě přijel jen trápit!

Odejde.

VÝSTUP 4

PANTALONE, BEATRICE, BRIGHELLA, *pak*
PANTALONŮV SLUHA.

PANTALONE: Kampak, žábo hubatá? (*Chce běžet za ní.*)

BEATRICE: Jen tu zůstaňte, pane Pantalone. Je mi jí líto.

Přece ji nebudu nutit násilím! Doufám, že si ji časem získám. Zatím projdeme své účty. Jak víte, to je druhý důvod, proč jsem přijel do Benátek.

PANTALONE: V knihách je všechno v pořádku. Ukážu vám běžný účet, hotové peníze tu máte taky. Jestli si přejete, můžeme hned udělat saldo.

BEATRICE: Přijdu v příhodnější dobu. Teď půjdu s Brighellou, když dovolíte. Mám vyřizovat nějaké maličkosti, podívám se po nich. Brighella se tu vyzná a pomůže mi.

PANTALONE: Jak račte. Jestli potřebujete ještě něco, jsem vám k službám.

BEATRICE: Velmi byste si mě zavázal, kdybyste mi dal prozatím trochu peněz. Nechtěl jsem si zbytečně nabrat našich peněz, abych tu neprodělal v bance při výměně.

PANTALONE: S radostí, k službám. Totiž - zapomněl jsem, pokladník tu teď zrovna není. Ale jen co přijde, hned vám pošlu do hostince nějakou hotovost. Ubytujete se ovšem tady u souseda Brighelly.

BEATRICE: Samozřejmě, půjdu hned s ním a pak si k vám pošlu sluhu. Je spolehlivý, můžete mu svěřit, co chcete.

PANTALONE: Správně, zařídím to, jak poroučíte. A jestli byste vzal zavděk naším obyčejným obědem, je prostřeno.

BEATRICE: Pro dnešek děkuji. Někdy příště si vás dovoluji obtěžovat.

PANTALONE: Budu se těšit.

SLUHA (*vejde*): Milostpane, volají vás.

PANTALONE: Kdo zas?

SLUHA: Tam, ona... jak bych to řekl... (*Tiše Pantaloni.*)

Vyvádí, že nevím, kde mi hlava stojí.

PANTALONE: Už běžím. S dovolením... Promiňte, že vás nemohu vyprovodit. Brighello, vy jste tu jako doma, poslužte panu Federigovi!

BEATRICE: Nedělejte si se mnou starosti.

PANTALONE: Musím se vám poroučet. Služebník, budu se těšit! (*Pro sebe.*) Nemohu zrovna potřebovat nějakou čertovinu!

Odejde.

VÝSTUP 5

BEATRICE *a* BRIGHELLA.

BRIGHELLA: Směl bych se zeptat, slečno Beatrice...

BEATRICE: Proboha tiše, neprozradíte mě! Mého nešťastného bratra zabili - buď Florindo Aretusi, nebo někdo jiný - kvůli Florindovi. Jak víte, Florindo mě miloval a bratr nechtěl, abych se s ním stýkala. Nakonec z toho byl souboj - sama nevím, jak se to sběhlo. Federiga zabili a Florindo uprchl ze strachu před spravedlností. Ani se se mnou nemohl rozloučit. Bůh ví, jak se mě dotkla bratrova smrt a co jsem se pro něho naplakala... ale tady už je každá pomoc marná a mě už trápí jen, že jsem ztratila Florinda. Vím, že měl namířeno sem do Benátek, rozhodla jsem se tedy, že pojedu za ním. Přijela jsem v bratrových šatech a s jeho obchodními dopisy, které potvrzují, že jsem Federigo Rasponi. A doufám, že tu zas najdu ztraceného milence. Pan Pantalone mi uvěřil díky těm listům a především díky vašemu svědectví. Zúčtuji s ním naše obchody, dostanu ještě nějaké peníze, a mohu tedy pomoci i Florindovi, kdyby to potřeboval. Tak vidíte, kam až člověka přivede láska! Buďte tedy při mně, milý Brighello, a pomozte mi. Nebojte se, že vám to zůstanu dlužná.

BRIGHELLA: To je všechno v pořádku. Ale nerad bych, aby pak bylo na mně, že pan Pantalone vyplatil v dobré víře peníze a pak se ukázalo, že naletěl.

BEATRICE: Jaképak naletěl? Bratr zemřel a já jsem jeho jediná dědička.

BRIGHELLA: To je pravda. Ale proč tedy rovnou neřeknete, kdo jste?

BEATRICE: Když se dám poznat, nesvedu tu nic. Pantalone by mi hned chtěl dělat poručníka, kdekdo by mi přišel vykládat, že se to nehodí, že se to nesluší a co já ještě vím! Chci mít svou volnost. Dlouho už to trvat nebude, tak jen trpělivost. A zatím se stane leccos.

BRIGHELLA: Vy jste, slečinko, měla vždycky své nápady! Spolehněte se na mne, jsem vám k službám.

BEATRICE: Pojd'me tedy k vám do hostince.

BRIGHELLA: A kde je váš sluha?

BEATRICE: Řekl, že na mne počká před domem.

BRIGHELLA: Kde jste, prosím vás, vzala toho pitomce! Kus rozumné řeči s ním není.

BEATRICE: Najala jsem ho cestou. Někdy by člověk řekl, že je blázen, ale nemyslete si! A že by nebyl věrný - na to si taky nemohu stěžovat.

BRIGHELLA: Za věrnost nedám zlámanou grešli! Pojd' - me. Tak vida, co dokáže láska!

BEATRICE: To ještě nic není - z lásky se mohou dít jinačí věci!

Odejde.

BRIGHELLA: Nu, začalo to pěkně. Jen ještě kdoví, jak to skončí.

Odejde.

VÝSTUP 6

Ulice, kde stojí Brighellův hostinec.

TRUFFALDINO (*sám*): Už mám toho čekání po krk! Už to nevydržím! Moc se u toho mého nynějšího pána stejně nejlí a ještě by člověk vyrost, než se toho dočká. Podle hodin na náměstí je dvanáct pryč a podle žaludku už nejmíň dvě. Kdybych aspoň věděl, kde budeme bydlet. Normální lidi, když přijdou někam do města, tak jdou především do hospody. Ale kdepak ten můj vašnost! Nechá kufry v poštovní bérce, oběduje po návštěvách a na chudáka sluhu se vykašle. Když se pořád služebnictvu říká, že musí panstvu sloužit s láskou, tak ať se jednou taky řekne panstvu, že musí se služebnictvem nakládat s citem. Tady je hospoda. Jde se do šenku! Koukneme se, co by tam člověk pořídil na zub... A když mě pán bude hledat? Jeho chyba. Má mít na člověka víc ohledů. Jde se a basta! Počkat - teď mi napadá, že je v tom ještě jeden háček: nemám ani řuk. To je smůla, Truffaldino! Hrom ti dej, koza, pac! Zatrápené dílo, tahle služba! Radši bych dělal nevímco! - No jo, ale co? Když já jsem se jinač nic dělat nenaučil...

VÝSTUP 7

FLORINDO, jak právě přicestoval s NOSIČEM, který nese na zádech kufř. TRUFFALDINO.

NOSIČ: Povídám, že to dál už neutáhnou. To je váha! Už mám jazyk až na zemi!

FLORINDO: Tuhle už je hostinec - nebo aspoň zájezdní hospoda. Těch pár kroků tě snad už nezabije!

NOSIČ: Pomoc, než mi ten kufr sletí!

FLORINDO: Vždyť jsem ti říkal, že to neunesesh! Není v tobě kouska síly! (*Rovná nosiči kufr na ramenou.*)

TRUFFALDINO (*prohlíží si nosiče, pro sebe*): Tady by mohlo kápnout pár měďáků. (*Florindovi.*) Přejete si něco, pane? Můžu vám něčím posloužit?

FLORINDO: Pomozte mi dopravit ten kufr do hostince, kamaráde.

TRUFFALDINO: Hned to bude, jen se spolehněte. Koukněte, to se dělá takhle. Vypadni! (*Chytne kufr, naloží si jej na ramena a praští nosiče, až nosič upadne na zem.*)

FLORINDO: Jen mu to ukaž!

TRUFFALDINO: Tohle že je nějaká tíha? (*Vejde s kufrem do hostince.*)

FLORINDO (*nosiči*): Tak to vidíš!

NOSIČ: Já na to nemám figuru, já jsem na to moc deligátní. Já to dělám jen z dešperace. Ještě můj táta býval taky nóbl člověk a to se nezapře.

FLORINDO: Co dělal?

NOSIČ: Stahoval pro obec kůži z ovcí.

FLORINDO (*pro sebe*): Blázen! Zkrátka, blázen. (*Chce jít do hostince.*)

NOSIČ: Račte dovolit, vašnosti...

FLORINDO: Co je?

NOSIČ (*strčí mu ruku pod nos*): Že jsem tak disgrétní...

FLORINDO: Kolik bys za těch pár kroků chtěl? (*Ukáže za scénu.*) Přístaviště je tuhle za rohem!

NOSIČ: Taková práce se nedá počítat na kroky. (*Natáhne ruku.*) Že jsem tak disgrétní...

FLORINDO: Pětník je za to až dost. (*Ukápne mu do dlaně peníz.*)

NOSIČ (*mu drží dlaň dál pod nosem*): Že jsem tak disgrétní!

FLORINDO: To aby měl člověk svatou trpělivost! (*Jako předtím.*) Na!

NOSIČ (*jako předtím*): Že jsem tak disgrétní!

FLORINDO: Už toho mám dost! (*Vykopne ho.*)

NOSIČ: Když já jsem na tohle řemeslo moc disgrétní!
Odejde.

VÝSTUP 8

FLORINDO, *pak* TRUFFALDINO.

FLORINDO: Šantala jeden! Nedá pokoj, dokud si nevyšlouží kopanec. Ech, půjdem se podívat, jaký je to vůbec hostinec.

TRUFFALDINO: Už jsem si dovolil všechno zařídit.

FLORINDO: Jak se tu bydlí?

TRUFFALDINO: Báječná hospoda, pane. Postele jedna radost, zrcadla jedna radost, a hlavně - z kuchyně v líně, jen se na to srdce směje. Promluvil jsem si s podomkem - budete si tu žít královsky.

FLORINDO: Co ty jsi vůbec zač?

TRUFFALDINO: Sluha.

FLORINDO: Benátčan?

TRUFFALDINO: Abych byl Benátčan, to nejsem, ale dy-
cinky benátský občan. Z Nemagnizzy. Stačí to?

FLORINDO: Sloužíš teď u někoho?

TRUFFALDINO: Teď - zrovna ne.

FLORINDO: Nemáš pána?

TRUFFALDINO: Tak se podívejte - vidíte tu někde něja-
kého pána? (*Pro sebe.*) Tady není, tak nelžu.

FLORINDO: Nechtěl bys do služby ke mně?

TRUFFALDINO: K vám? Proč ne? (*Pro sebe.*) Kdybych si
polepšil, změním místo od hodiny.

FLORINDO: Aspoň dokud budu v Benátkách.

TRUFFALDINO: Platí. A kolik za to?

FLORINDO: Kolik chceš?

TRUFFALDINO: To vám hned spočítám: můj dřívější
pán - jako ten, co jsem u něho sloužil dřív a co ho teď
nemám - mi dával měsíčně ke stravě dukát.

FLORINDO: Dobrá. Tolik ti taky dám.

TRUFFALDINO: Vy byste snad moh něco přidat...

FLORINDO: Co bys chtěl ještě navíc?

TRUFFALDINO: Denně čtyrák na tabák.

FLORINDO: Máš ho mít.

TRUFFALDINO: Když je to tak, jsem váš člověk.

FLORINDO: Ale já bych chtěl napřed taky něco vědět o
tobě.

TRUFFALDINO: Když nechcete nic víc, tak se jděte pře-
ptat do Nemagnizzy. Tam vám o mně poví každé dítě.

FLORINDO: Tady v Benátkách tě nezná nikdo?

TRUFFALDINO: Přibyl jsem sem teprv dnes ráno, pane.

FLORINDO: No, dejme tomu - nevypadáš celkem nejhůř
Zkusím to s tebou.

TRUFFALDINO: Zkuste a uvidíte.

FLORINDO: Především potřebuji vědět, jestli nemám na poště dopisy. Tady máš půl zlatky, jdi na Turínskou poštu a zeptej se po dopisech na jméno Florindo Aretusi. A jestli něco přišlo, vyzvedni je a hned mi je přines. Počkám tady.

TRUFFALDINO: Podívejte se zatím, jak to vypadá s obědem.

FLORINDO: Tak, výborně, hned něco objedná. (*Pro sebe.*) Zábavný chlapík - docela se mi líbí. Však si ho časem vyzkouším.

Zajde do hostince.

VÝSTUP 9

TRUFFALDINO, *pak* BEATRICE *v mužských šatech a* BRIGHELLA.

TRUFFALDINO: Čtyrák denně navrch, to dělá do měsíce třicet čtyráků. Ten dukát mu stejně nevěřím, budu rád, když z něho vyrazím půl druhé zlatky. Dost možná, že půl druhé zlatky dělá dohromady dukát, ale kdopak se v tom vyzná. Druhého takového Turínáka aby špendlíkem hrabal. Cucák je to, zajíc, zelenáč, mlíko mu teče po bradě a v lidech se vyzná jako husa v počtech. Pámbu s ním! Jde se na poštu!

Chce odejít, ale srazí se s BEATRICÍ *a* BRIGHELLOU.

BEATRICE: Pěkně, pěkně, takhle ty na mne čekáš?

TRUFFALDINO: Jakpak bych nečekal? Už dávno.

BEATRICE: A proč na mne čekáš tady, a ne tam před domem, jak jsem řekl? Našel jsem tě jen čirou náhodou.

TRUFFALDINO: Šel jsem se trochu projít, abych zahnal kručení v břiše.

BEATRICE: Tak jen syp k přístavišti a přines mi z bárky kufr. A přines ho do hostince pana Brighelly.

BRIGHELLA: Tady je můj hostinec. Nemůže se splést.

BEATRICE: Tak rychle - čekám! A dělej, ať už jsi zpátky!

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Setsakra! Zrovna na potvoru do téhle hospody!

BEATRICE: A poslyš - hned se podívej na Turínskou poštu a zeptej se tam, jestli mi nepřišel nějaký dopis. Nebo ještě líp - jestli nepřišly dopisy pro Federiga Rasponiho nebo pro Beatrici Rasponiovou. Sestra měla původně přijet hned se mnou, ale nemoc ji zdržela na našem statku. Možná že jí psala některá přítelkyně - tak jdi a zeptej se po dopisech na oba.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Tak teď nevím kam dřív. Jsem zkrátka na roztrhání.

BRIGHELLA (*tiše Beatrici*): Přijela jste přece na zapřenou, slečno, tak proč čekáte dopisy na své pravé i na falešné jméno?

BEATRICE (*tiše Brighellovi*): Mám doma spolehlivého sluhu a ten mi vede dům. Poručila jsem mu, aby mi psal, a teď sama nevím, na jaké jméno to bude. Ale pojďme. Až se to hodí, všechno vám povím. (*Truffaldinovi*.) Tak běž už - na poštu a potom na stanici k bárce. Vyzvedni dopisy a přines kufr. Čekám.

Zajde do hospody.

TRUFFALDINO (*Brighellovi*): Vy jste tu hostinský?

BRIGHELLA: To jsem já, kdo jiný. Odbud' si to a potom přijd' do kuchyně. Však se tam najde něco na zub.

TRUFFALDINO: To se povedlo! Tolik lidí si může nohy uběhat, aby si sehnali aspoň jednoho pána, a já mám teď rovnou dva. Setsakra, jak to všechno stačím? Dvěma pánům těžko sloužit. Těžko? A proč ne? Proč by jim člověk nemoh sloužit oběma dvěma a brát plat dvakrát a jíst za dva? A ještě lepší by bylo, kdyby to hodně dlouho neprasklo. A i když praskne - tak co z toho? Nic! Když mě jeden vyhodí, budu se držet druhého. Jako že jsem na tohle borec. Já to zkusím. A kdyby to vydrželo jenom den - já to zkusím! Na své si koneckonců přijdu, kdyby na sůl nebylo! Jen sebou hodit! Půjdem na poštu jedním vrzem pro oba! (*Chce odejít.*)

SILVIO (*vejde, pro sebe*): To je sluha Federiga Rasponiho! (*Truffaldinovi.*) Kamaráde...

TRUFFALDINO: Přejete si?

SILVIO: Kde je tvůj pán?

TRUFFALDINO: Můj pán? Tady v hospodě.

SILVIO: Okamžitě k němu jdi a řekni mu, že s ním chci mluvit. Jestli má kousek cti v těle, že ho tu čekám!

TRUFFALDINO: Ale milý pane...

SILVIO (*zvýšeným hlasem*): Rychle! Jdi!

TRUFFALDINO: Račte rozumět, on totiž můj pán, abych tak řekl...

SILVIO: Neodmlouvej! Nebo ti na mou duši...

TRUFFALDINO: Počkat. Který můj pán má přijít?

SILVIO: Běž, nebo tě zpráskám!

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Tak si ho vemte! Pošlu mu toho, který mi přijde dřív do rány.

Zajde do hostince.

SILVIO: Dost! Dost! Žádného druhého nápadníka vedle sebe trpět nebudu! A jestli pan Federigo jednou ze souboje vyvázl, po každé se mu to nepoštěstí. Buď se vzdá všech nároků na Klárinku, nebo bude mít co dělat se mnou. Někdo jde z hospody. Nepotřebuju, aby mě někdo vyrušoval.

Ustoupí na druhou stranu scény.

TRUFFALDINO (*vyjde s Florindem a ukazuje na Silvia*):

Tady je ten pán, co chce všechno rozsekat na cucky.

FLORINDO: Vůbec ho neznám. Co mi chce?

TRUFFALDINO: Copak já vím? Když dovolíte, běžím na poštu. (*Pro sebe.*) Ať si dělají, co dovedou.

Odejde.

SILVIO (*pro sebe*): Federigo nejde!

FLORINDO (*pro sebe*): Hned si to zjistím. (*Silviovi.*) Přál jste si něco, pane?

SILVIO: Já? Promiňte, nemám tu čest. Neznám vás.

FLORINDO: Ale můj sluha - teď právě odešel - mi řekl, že jste ho pro mne poslal velmi rezolutním tónem a velmi výhruzně.

SILVIO: Patrně mi špatně rozuměl. Řekl jsem, že chci mluvit s jeho pánem.

FLORINDO: To souhlasí. Já jsem jeho pán.

SILVIO: Vy jste jeho pán?

FLORINDO: Nevím kdo jiný. Slouží u mne...

SILVIO: Promiňte tedy. Buď je váš sluha podobný jednomu sluhovi, s kterým jsem se setkal dnes ráno, nebo slouží někomu jinému.

FLORINDO: Je to můj sluha. Určitě jste se spletl.

SILVIO: Když je to tak, prosím ještě jednou za prominutí.

FLORINDO: Nic se nestalo. Zmýlená neplatí.

SILVIO: Vy jste tu cizí, pane?

FLORINDO: Z Turína, prosím.

SILVIO: Ten, co si ho chci vypůjčit, je právě taky z Turína.

FLORINDO: To ho asi znám, když je můj krajan. A jestli vás urazil, milerád vám pomohu, aby se vám dostalo zadostiučinění.

SILVIO: Znáte nějakého Federiga Rasponiho?

FLORINDO: Toho jsem znal až příliš dobře.

SILVIO: Chce mi odloudit nevěstu, protože prý mu ji tatík kdysi slíbil. Nevěstu, s kterou jsme se dnes ráno zasnoubili!

FLORINDO: Příteli, s tím si nedělejte starosti! Federigo Rasponi je mrtev a o žádnou nevěstu už vás připravit nemůže.

SILVIO: To je to! Kdekdo věřil, že umřel, a on se dnes ráno objevil živ a zdrav tady v Benátkách. Mám já to smůlu!

FLORINDO: To je nějaké divné, pane.

SILVIO: Mně to bylo zrovna tak divné.

FLORINDO: Ujišťuji vás, že Federigo Rasponi umřel.

SILVIO: Ujišťuji vás, že Federigo Rasponi zůstal naživu.

FLORINDO: Dávejte pozor, ať se nepletete!

SILVIO: Pan Pantalone Agnivorla, otec toho děvčete, udělal všechno možné, aby si zjistil, co je pravda. A nakonec se mu dostalo spolehlivých důkazů, že je to docela jistě on.

FLORINDO (*pro sebe*): Tak on na tu ránu neumřel, jak se tvrdilo!

SILVIO: Jeden z nás dvou se musí rozloučit buď s láskou ke Klárince - anebo se životem!

FLORINDO (*pro sebe*): Že by tu byl? Uteču před soudem z domova, a teď potkám svého protivníka tady.

SILVIO: Divím se, že jste se s ním nesrazil. Prý se ubytoval v tomhle hostinci.

FLORINDO: Neviděl jsem ho. Říkali mi, že tu nebydlí žádný cizinec.

SILVIO: Tak se snad rozhodl jinak. Promiňte, pane, že jsem vás obtěžoval. A jestli ho uvidíte, řekněte mu, aby tu svatbu ve vlastním zájmu pustil z hlavy. Jmenuji se Silvio Palmáre. Těším se na shledanou.

FLORINDO: Známost s vámi mi bude vždycky potěšením. (*Pro sebe.*) Teď z toho mám zmatek nad zmatek!

SILVIO: A jaké je vaše ctěné jméno?

FLORINDO (*pro sebe*): Jistota je jistota. Radši se zapřu. (*Silviovi.*) Orazio Ardenti, k vašim službám.

SILVIO: Bylo mi ctí, pane Orazio.

Odejde.

VÝSTUP 12

FLORINDO (*sám*): Jak je tohle možné? Kord mu projel tělem skrz naskrz - a že by byl zůstal naživu? Viděl jsem ho přece na vlastní oči, jak leží bez vlády a topí se v krvi. A tvrdili mi, že zemřel namísto. Možná, že zůstal přece jen naživu. Rána zřejmě nezasáhla žádný důležitý orgán. V rozčilení se člověk přehlédne... Musil jsem hned pryč z Turína. Byli jsme vyhlášení nepřátelé a byli by hned šli po mně. Nemohl jsem čekat, až se zjistí pravda. Jestli tedy neumřel, udělám nejlíp, když se vrátím do Turína, abych potěšil milovanou Beatrici. Beztoho se asi trápí a pláče, že jsem jí odjel.

VÝSTUP 13

TRUFFALDINO, DRUHÝ NOSIČ, *který nese Beatricin kufr*, FLORINDO.

TRUFFALDINO (*vejde s nosičem, pak zpozoruje Florinda, domnívá se, že ho Florindo zahlédl, a pošle nosiče zpátky*): Pojd' se mnou... Hrome! Tady mám zase toho druhého pána. Vrať se, kamaráde, a počkej na mě tamhle za rohem.

NOSIČ *se vrátí*.

FLORINDO (*pro sebe*): Rozhodně. Vrátím se zpátky do Turína!

TRUFFALDINO: Tak tady jsem, pane...

FLORINDO: Truffaldino, chceš se mnou do Turína?

TRUFFALDINO: Kdy?

FLORINDO: Teď, okamžitě.

TRUFFALDINO: Bez oběda?

FLORINDO: Ne. Naobědvej se, pak pojedeme.

TRUFFALDINO: Dobře. Při obědě si to rozmyslím.

FLORINDO: Byls na poště?

TRUFFALDINO: Byl, pane.

FLORINDO: Vyzvedl jsi mi dopisy?

TRUFFALDINO: Vyzvedl.

FLORINDO: Kde je máš?

TRUFFALDINO: Hned vám je dám. (*Vytáhne z kapsy tři dopisy. Pro sebe.*) Safra! Teď jsem to poplet, co patří tomuhle a co tamtomu. Jak je mám podělit, když nedovedu číst?

FLORINDO: Rychle - mé dopisy!

TRUFFALDINO: Hned to bude. (*Pro sebe.*) To jsem blázen! (*Florindovi.*) Tak abych vám to vyložil: ty dopisy nejsou všechny pro vás. Potkal jsem cestou jednoho kamaráda, taky sluhu, byli jsme spolu ve službě ještě v Nemagnizze. Řekl jsem mu, že jdu na poštu, tak mě poprosil, abych se podíval, jestli nepřišlo něco pro jeho pána. Jeden tam byl pro něj, ale já nevím který, já už je nerozeznám.

FLORINDO: Ukaž mi je! Vezmu si svou poštu a ten třetí dopis ti vrátím.

TRUFFALDINO: Tady je máte. To víte, co by člověk neposloužil kamarádovi.

FLORINDO (*pro sebe*): Co to? Dopis Beatrici Rasponiové? Slečna Beatrice Rasponiová, Benátky!

TRUFFALDINO: Už jste ho našel?

FLORINDO: Kdo je to, ten kamarád, co ti to dal na starost?

TRUFFALDINO: Sluha. Jmenuje se Azzore.

FLORINDO: U koho slouží?

TRUFFALDINO: Já nevím, pane.

FLORINDO: Když na tobě chtěl, abys mu vyzvedl dopisy jeho pána, musel ti také říci jeho jméno.

TRUFFALDINO: To teda musel. (*Pro sebe.*) Čím dál tím hůř!

FLORINDO: No tak, jaké jméno ti řekl?

TRUFFALDINO: Já už ho zapomněl.

FLORINDO: Co?!

TRUFFALDINO: On mi ho napsal na kus papíru.

FLORINDO: A kde máš ten papír?

TRUFFALDINO: Nechal jsem ho na poště.

FLORINDO (*pro sebe*): Všechno se mi najednou mate dohromady.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Ted', babo rad', jak z bryndy ven!

FLORINDO: Kde ten tvůj Azzore bydlí?

TRUFFALDINO: Vy mi to nebudete věřit: nevím!

FLORINDO: A jak mu odevzdáš ten dopis?

TRUFFALDINO: Smluvili jsme se, že se sejdem na náměstí.

FLORINDO (*pro sebe*): Co si mám o tom myslet?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Jestli se v tomhle nevymámchám, tak to bude zázrak. (*Florindovi.*) S dovolením, já bych si vzal ten dopis a podíval bych se po Azzorovi.

FLORINDO: Ne - napřed se podívám já, co v něm je.

TRUFFALDINO: Co vás vede, to nedělejte! Víte, že jsou na to paragrafy, otvírat lidem dopisy!

FLORINDO: To jsou. Ale mne ten dopis příliš zajímá. A patří osobě, se kterou mám taky něco společného. Nemusím si nic vyčítat, když si ho přečtu. (*Otevře dopis.*)

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Maucta! Už je to tady!

FLORINDO (*čte*): „Slovutná milostslečno! Odjezd Vašeho Blahorodí z našeho města způsobil řeči po celém okolí a všude se povídá, že jste to udělala jen proto, že jste chtěla za panem Florindem. U dvora se dověděli, že jste ráčila uprchnout v mužských šatech, a dělají co mohou, aby vás vypátrali, neb vás chtějí dát zatknout. Nepodal jsem pro jistotu tenhle dopis na benátskou poštu tady v Turíně, abych neprozradil místo, kam jste mi ráčila svěřit, že jedete. Poslal jsem ho příteli do Janova, aby ho poslal za vámi do Benátek. Až budu mít zas nějaké důležité novinky, osmělím se sdělit vám je stejnou cestou. Znamenám se poníženě váš oddaný služebník a správce domu Tonio della Doira.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): To jsou manýry! Číst cizí dopisy!

FLORINDO (*pro sebe*): Co to vidím? Co to čtu? Beatrice odjela z domova? V mužských šatech? A za mnou? Opravdu mě miluje! Kdyby Bůh dal a já ji našel tady v Benátkách! (*Truffaldinovi.*) Běž, Truffaldínku, a dělej, co můžeš, ať najdeš toho Azzora. Snaž se zjistit, kdo je jeho pán - zda je to muž nebo žena. Přeptej se, kde bydlí, a toho Azzora mi zkus přivést. Dostanete oba bohatě od cesty.

TRUFFALDINO: Jen mi už dejte ten dopis! Uvidím, co se dá dělat.

FLORINDO: Na! Spoléhám na tebe. Tuze mi na tom záleží.

TRUFFALDINO: To mu ho mám dát takhle otevřený?

FLORINDO: Řekni, že se stalo nedopatření... prostě omyl. Nedělej mi s tím potíže!

TRUFFALDINO: A do Turína už se nepojede?

FLORINDO: Ne, teď už se nepojede. Nezdržuj se a běž za Azzorem! (*Pro sebe.*) Beatrice v Benátkách a Federigo taky! Jestli ji tu potká, bude zle. Musím ji najít stůj co stůj!

Odejde.

VÝSTUP 14

TRUFFALDINO, *pak NOSIČ s kufrem.*

TRUFFALDINO: Docela mi káp do noty, že ještě nejedeme. Aspoň uvidím, jak se mi to s tou dvojí službou vyvede. Aspoň si vyzkouším, co ve mně je. Škoda že musím odnést druhému pánovi ten dopis takhle otevřený. Zkusím to zas dát dohromady. (*Po několika pokusech složí jakžtakž dopis.*) Teď ještě zapečetit. Aspoň kdybych věděl, jak se to dělá! Moje babička lepívala dopisy rozžvýkanou střídkou, pokud se pamatuju. Zkusím, co to bude dělat. (*Vytáhne z kapsy kus chleba.*) Věčná škoda toho chleba! Ale co člověk neudělá pro dobrou věc. (*Rozžvýká kus chleba na zalepení dopisu, ale bezděčně jej*

spolkne.) Sakra! Už je v břiše. Tak znova! (Stejně jako předtím.) Marná sláva, příroda se vzpírá! Tak ještě jednou! (Žvýká jako předtím a zas chce sousto spolknout. V poslední chvíli se zarazí a s velkým úsilím si vyndá rozžvýkaný chleba z úst.) Tady to máme! A zalepíme dopis. (Zalepí jej chlebem.) Báječně to vyšlo! Jsem pašák, je to skoro lepší, než to bylo. Počkat - dočista jsem zapomněl na toho nosiče. (Volá za scénou.) Pojd' sem s tím kufrem, kamaráde!

NOSIČ (*vejde s kufrem na zádech*): Tady jsem. Tak kam to mám odnést?

TRUFFALDINO: Sem do hospody. Přijdu hned za tebou.

NOSIČ: A kdo mi zaplatí?

VÝSTUP 15

BEATRICE *vyjde z hospody. Předešlí.*

BEATRICE (*Truffaldinovi*): To je můj kufr?

TRUFFALDINO: Váš, pane.

BEATRICE (*Nosiči*): Odneseš mi ho do pokoje?

NOSIČ: Kam do pokoje?

BEATRICE: Zeptej se podomka.

NOSIČ: Domluvili jsme se, že dostanu třicet krejcarů. BE-

ATRICE: Jdi, zaplatím ti až potom.

NOSIČ: Dobré účty dělají dobré přátele.

BEATRICE: Jdi a neobtěžuj!

NOSIČ: Se mi zdá, že bych měl s tím kufrem rovnou praštit!

Zajde do hostince.

TRUFFALDINO: Moc pěkná sorta lidí, tihle nosiči!

BEATRICE: Byls na poště?

TRUFFALDINO: Byl.

BEATRICE: Přišly mi nějaké dopisy?

TRUFFALDINO: Vaší sestře jeden.

BEATRICE: Dobře. Kde je?

TRUFFALDINO: Tady ho máte. *(Dá jí dopis.)*

BEATRICE: Ten dopis už někdo otevřel.

TRUFFALDINO: Otevřel? Ale jděte! Není možná.

BEATRICE: Otevřel a pak zase zalepil chlebem.

TRUFFALDINO: To teda vážně nevím, jak se to mohlo přinatrefit.

BEATRICE: Nevíš? Co? Ničemo, uličníku, kdo ten dopis četl? Ty to víš!

TRUFFALDINO: Tak já vám řeknu pravdu, pane, já se přiznám. Všichni jsme lidi chybuující. Mně přišel na poštu taky dopis. Moc číst neumím a otevřel jsem nedopatřením váš dopis místo svého. Tak prosím za prominutí.

BEATRICE: Jestli to bylo jenom takhle, není na tom celkem nic zlého.

TRUFFALDINO: To se ví, že to bylo takhle!

BEATRICE: Tys ten dopis četl? Víš, co je v něm?

TRUFFALDINO: Ani slovo. Takovouhle ruku já nepřechtu.

BEATRICE: A nikdo jiný ho neviděl?

TRUFFALDINO *(k smrti udiven)*: Ó!

BEATRICE: Dej si pozor!

TRUFFALDINO *(jako předtím)*: Á!

BEATRICE (*pro sebe*): Snad mě přece jen nepodvádí. (*Potichu si čte dopis.*)

TRUFFALDINO (*pro sebe*): A jsme zase v suchu.

BEATRICE (*pro sebe*): Chudák Tonio! Jak se o mne stará! (*Truffaldinovi.*) Poslyš, mám ještě nějaké řízení tady nablízku. Jdi zatím do hostince a vybal kufr, tady máš k němu klíček. A provětrej mi trochu šaty! Až se vrátím, půjdeme na oběd. (*Pro sebe.*) Pan Pantalone pořád nikde a já ty peníze už potřebuju.

Odejde.

VÝSTUP 16

TRUFFALDINO, *pak* PANTALONE.

TRUFFALDINO: Všechno šlo jak na drátku. Že se ale vyznám v tlačenicí! Stoup jsem u sebe v ceně. Nejmíň o sto šestáků proti tomu, nač jsem se odhadoval dřív.

PANTALONE (*vejde*): Pojd' sem, kamaráde! Je tvůj pán doma?

TRUFFALDINO: Není tu, pane. Odešel.

PANTALONE: Víš, kde je?

TRUFFALDINO: Nevím.

PANTALONE: A přijde domů k obědu?

TRUFFALDINO: Aspoň doufám!

PANTALONE (*mu podává měšec*): Tumáš. Až se vrátí, dej mu ten měšec. Je v něm sto dukátů. Nemohu na tvého pána čekat, mám moc práce. Buď zdrav.

Odejde.

VÝSTUP 17

TRUFFALDINO, *pak* FLORINDO.

TRUFFALDINO: Poslechněte, řekněte mi... Šťastnou cestu! A neřek mi ani slovo, komu z těch svých dvou pánů to mám dát.

FLORINDO (*vejde*): Tak co, potkals Azzora?

TRUFFALDINO: Nepotkal, pane, Azzora jsem nepotkal, ale zato jsem potkal někoho jiného a ten mi dal tenhle měsíc a v něm sto dukátů.

FLORINDO: Sto dukátů? A nač?

TRUFFALDINO: Koukněte, pane, svěřte se mi upřímně: nečekáte náhodou odněkud peníze?

FLORINDO: Čekám! Psal jsem o ně známému směnárníkovi.

TRUFFALDINO: Tak jsou ty žluťásky pro vás.

FLORINDO: Co říkal ten, co ti je dal?

TRUFFALDINO: Abych je dal svému pánovi.

FLORINDO: V tom případě patří bezpochyby mně. Jsem tvůj pán, nebo nejsem? Tak proč nad tím uvažuješ?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Když já jsem se ještě neoptal toho druhého.

FLORINDO: A nemáš potuchy, kdo to byl?

TRUFFALDINO: Ani zdání. Mám jen dojem, že jsem ten obličej už někde viděl. Ale ne a ne přijít na to kde.

FLORINDO: Určitě to byl ten obchodník, co mám na něho doporučení.

TRUFFALDINO: To už asi byl. (*Dá mu měšec.*)

FLORINDO: A pamatuj na Azzora.

TRUFFALDINO: Po obědě ho najdu.

FLORINDO: Tak se pojd' podívat, čím nás tu uctí!

Zajde do hostince.

TRUFFALDINO: Taky že půjdu. Ještě štěstí, že jsem tentokrát nešláp vedle. Když odevzdat dukáty a na správnou adresu - tak teda odevzdat a dycinky na správnou adresu.

Zajde do hostince.

VÝSTUP 18

Pokoj v Pantalonově domě.

PANTALONE a KLÁRKA, pak SMERALDINA.

PANTALONE: Už jsem řekl. Vezmeš si pana Federiga a hotovo! Dal jsem mu slovo a já nejsem žádný kluk.

KLÁRKA: Já vím, tatínku, vy máte právo, o mně rozhodovat. Ale tohle, když dovolíte, to je tyranie!

PANTALONE: Řekl jsem ti to hned tenkrát, když se o tebe pan Federigo v korespondenci začal zajímat. A tys ani necekla, že ho nechceš. Měla ses ozvat hned tenkrát, dnes už je na to pozdě.

KLÁRKA: Musila jsem vás poslouchat a mít k vám úctu. Kdepak bych se byla směla ozvat!

PANTALONE: Tak se nechytej žádných novot a udělej to zase tak.

KLÁRKA: Když já už, tatínku, nemůžu!

PANTALONE: Nemůžeš? A proč?

KLÁRKA: Nevezmu si Federiga, kdyby byl jediný na světě!

PANTALONE: A co se ti na něm tak strašně nelíbí?

KLÁRKA: Já ho prostě nenávidím!

PANTALONE: Mám ti ukázat, jak se to dělá, aby se ti líbil?

KLÁRKA: Ráda bych věděla jak!

PANTALONE: Pustíš Silvia z hlavy a uvidíš, jak se ti bude Federigo líbit.

KLÁRKA: Na to mám Silvínka už moc ráda! A jak bych neměla, když jste nám sám dal požehnání.

PANTALONE (*pro sebe*): Když se to vezme z druhé strany, je mi zas holky líto... (*Klárce.*) Marná sláva, musíme dělat z nouze ctnost.

KLÁRKA: A co moje srdce? Já to nevydržím!

PANTALONE: Tak já ti pomůžu. Musíme dělat, že...

SMERALDINA (*vejde*): Milostpane, přišel pan Federigo a chtěl by s vámi mluvit.

PANTALONE: Že prosím, ať jde dál.

KLÁRKA: Bože, to je trápení! (*Pláče.*)

SMERALDINA: Copak vám schází, slečinko? Snad byste neplakala! To vám zas řeknu, že jste sama proti sobě. Copak jste si nevšimla, jak to panu Federigovi sluší? Potkat to štěstí mě, tak vám řeknu, já bych neplakala. Ani nápad! Smála bych se na celý svět!

Odejde.

PANTALONE: No tak, no tak, utři si ty slzičky, ať nic nepozná!

KLÁRKA: Stejně mi z toho pukne srdce!

VÝSTUP 19

BEATRICE *v mužských šatech a předešlí.*

BEATRICE (*vejde*): Buďte zdrav, pane Pantalone.

PANTALONE: K vašim službám. Dostal jste těch sto dukátů?

BEATRICE: Já? Nedostal.

PANTALONE: Před chvílíčkou jsem je dal vašemu sluhovi. Říkal jste přece, že je na něho spolehnutí.

BEATRICE: Když je to tak, buďte bez obav. Ještě jsem se s ním nesetkal. Dá mi peníze, až se vrátím domů. (*Pantalonovi.*) Co je slečně Klárce, že pláče?

PANTALONE (*Beatrici*): Musíte s ní mít trpělivost, pane Federigo. Všechno zavinila jen ta zpráva, že jste umřel. Ale to nic, to se časem poddá.

BEATRICE (*Pantalonovi*): Udělejte mi něco kvůli, pane Pantalone. Nechte mě s ní chvílku mezi čtyřma očima. Snad si ji přece získám do té míry, aby pro mne měla aspoň dobré slovo.

PANTALONE (*Beatrici*): Máte pravdu, pane, já půjdu. (*Pro sebe.*) Člověk zkouší všechno možné. (*Klárce.*) Počkej tu na mne, dceruško, hned jsem zpátky. Dělej zatím chvíli panu ženichovi společnost. (*Tiše.*) A měj rozum.

Odejde.

VÝSTUP 20

BEATRICE a KLÁRKA.

BEATRICE: Tak co, slečno Klárinko...

KLÁRKA: Jděte pryč a nebuďte dotěrný!

BEATRICE: Takhle odměřená jste k svému nastávajícímu?

KLÁRKA: A kdyby mě nakrásně k té svatbě donutili: mou ruku dostanete, mé srdce nikdy!

BEATRICE: Vy se na mne zlobíte a já vás přece chci jen uklidnit.

KLÁRKA: Vy mi budete vždycky jenom protivný!

BEATRICE: Kdybyste mě znala, mluvila byste jinak.

KLÁRKA: Znáám vás už dost. Připravil jste mě o všechno klid!

BEATRICE: Vždyť já vím, čím vás potěšit.

KLÁRKA: Vy nevíte vůbec nic! Mne potěší jen Silvio a jinak nikdo.

BEATRICE: Takovou útěchu jako váš Silvio vám ovšem já dát nemohu. Ale k vašemu štěstí přispět mohu.

KLÁRKA: Nemyslete si, že do vás nevidím. Chcete mě jen potrápit, protože jsem vám řekla svoje rovnou a bez obalu.

BEATRICE (*pro sebe*): Chuděra děvče - je mi jí líto. Už se na to nemohu dívat. (*Klárce.*) Raději se vám svěřím se svým tajemstvím, slečno Klárinko.

KLÁRKA: Neslibuji vám, že si je nechám pro sebe. Raději se mi s ním nesvěřujte.

BEATRICE: Takhle mi berete každičkou možnost jak vám pomoci ke štěstí.

KLÁRKA: Vy mi můžete pomoci leda do hrobu!

BEATRICE: Mýlíte se, drahoušku. Upřímně řečeno, ještě štěstí, že mě nechcete. Jinak byste mě totiž přivedla do hrozných rozpaků. Vy už jste se zadala někomu jinému - a moje srdce zrovna tak.

KLÁRKA: Pomalu se mi začínáte líbit.

BEATRICE: Vždyť vám to povídám, že vím čím vás potěšit.

KLÁRKA: Mám strach, že si se mnou jen zahráváte.

BEATRICE: Ne, slečno, nic vám nenalhávám. Mluvím s vámi co na srdci, to na jazyku. Nechtěla jste mi zaručit, že si necháte mé tajemství pro sebe. Slibte mi to teď a povím vám něco, co vás uklidní nadobro.

KLÁRKA: Na mou duši - budu mlčet jako hrob.

BEATRICE: Nejsem Federigo Rasponi. Jsem Beatrice, jeho sestra.

KLÁRKA: Co to povídáte? Vy jste žena?

BEATRICE: Jsem. A teď řekněte sama, jaký jsem já pro vás ženich.

KLÁRKA: A co víte o panu bratrovi?

BEATRICE: Až příliš dobře, že umřel na ránu kordem. A vinu dávají mému milenci, kterého hledám v tomhle přestrojení. Ale při všem, co má přátelství a láska svatého, nesmíte mě prozradit! Já vím, že je to ode mne neopatrnost svěřovat se vám s takovým tajemstvím. Ale mám k tomu víc než dost důvodů. Především mi vás bylo líto. Za druhé doufám, že se mohu spolehnout na vaši mlčenlivost.

A konečně mi váš Silvio vyhrožoval a já netoužím po tom, abyste ho na mne pošťvala.

KLÁRKA: A Silviovi to smím říci?

BEATRICE: Co vás napadá! To rozhodně nesmíte!

KLÁRKA: Tak tedy ne.

BEATRICE: Chápejte, že se na vás spoléhám.

KLÁRKA: Ještě jednou vám přísahám, že nic nepovím.

BEATRICE: Tak už se na mne nezlobíte?

KLÁRKA: Jsem vaše přítelkyně - a jestli se vám mohu něčím odvděčit, jen řekněte.

BEATRICE: I já vám slibuji přátelství - a navždy. Podejte mi ruku!

KLÁRKA: Já nevím...

BEATRICE: Máte přece jen strach, že nejsem žena? Mohu vám to dokázat víc než jasně.

KLÁRKA: Chápejte, že jsem z toho jako ve vidění.

BEATRICE: Já vím, vždyť to se hned tak nestává.

KLÁRKA: Ani jednou za sto let!

BEATRICE: Nu a teď půjdu. Podejme si ruce na dobré přátelství a na věrnost!

KLÁRKA (*podá jí ruku*): Tady ji máte. Věřím vám, že mě neklamete.

VÝSTUP 21

PANTALONE *a předešlí.*

PANTALONE (*vejde*): Děti! To je radost! (*Klárce.*) Tak vidíš, dcerunko, jak rychle jsi obrátila!

BEATRICE: Neříkal jsem vám, pane Pantalone, že ji uklidním?

PANTALONE: Jedinečně! Svedl jste s ní za čtyři minuty víc, než bych já dokázal za čtyři roky.

KLÁRKA (*pro sebe*): Ted' se v tom teprv vůbec nevyznám!

PANTALONE (*Klárce*): A ted' honem svatbu!

KLÁRKA: Tak pospíchat snad zase nemusíte, tatínku.

PANTALONE: Zrovna! Vy si tu za zavřenými dveřmi hezky podáte ručičky a já pak nemám pospíchat? I toto! Radši dřív, než bude pozdě. Zítřka už musí být po všem.

BEATRICE: Pane Pantalone, myslím, že musíme dát napřed do pořádku své záležitosti a projít knihy.

PANTALONE: Na všechno dojde. Účty nám nezaberou víc než dvě hodiny. Ráno si vyměníte prsteny.

KLÁRKA: Ale tatínku...

PANTALONE: A ted' se rovnou seberu a půjdu to říct Silviovi!

KLÁRKA: Proboha, jen ho nedrážděte!

PANTALONE: A proč ne? Chceš si snad ted' vzít hned dva najednou?

KLÁRKA: To jsem neřekla. Ale...

PANTALONE: Ale, ale, pořád nějaké ale! To už je hotová věc. Služebník! (*Chce odejít.*)

BEATRICE (*Pantalonovi*): Poslyšte...

PANTALONE: Mé děti - žehnám vám! (*Chce odejít.*)

BEATRICE (*Pantalonovi*): Ale napřed...

PANTALONE: O tom se domluvíme večer.

Odejde.

VÝSTUP 22

BEATRICE a KLÁRKA.

KLÁRKA: Tak to vidíte, slečno Beatrice: z deště pod okap!

BEATRICE: Jen mějte strpení. Ať se děje co chce - já si vás přece vzít nemohu.

KLÁRKA: A jestli Silvio uvěří, že jsem mu nevěrná?

BEATRICE: Dlouho to trvat stejně nebude.

KLÁRKA: Kdybych mu mohla říci aspoň kousek pravdy...

BEATRICE: Slíbila jste mi!

KLÁRKA: Co mám tedy dělat?

BEATRICE: Vydržet taky něco.

KLÁRKA: Tohle trápení už asi nevydržím.

BEATRICE: Trpělivost nese růže, láska jako růže není bez trní, a čím víc pro ni trápení, tím sladší láska.

Odejde.

KLÁRKA: Že by mi tohle trní vonělo, to tedy ne. Už je to tak na tom světě, že si člověk pořád jen zoufá, chvílemi doufá, moc často stejská a málokdy vejská.

DRUHÉ DĚJSTVÍ

VÝSTUP 1

Dvůr v Pantalonově domě.

SILVIO a DOKTOR.

SILVIO: Prosím vás, otče, nechte mě!

DOKTOR: Tady zůstaneš a odpovíš mi na to, nač se tě budu ptát!

SILVIO: Mě může čert vzít!

DOKTOR: Z jakého důvodu ses dostavil na dvůr pana Pantalona?

SILVIO: Buď dodrží slovo, nebo mi dá zadostiučinění za nejtěžší urážku!

DOKTOR: Takovou věc se nesluší vyřizovat tady, ve vlastním domě pana Pantalona. Jsi pitomec, protože se necháváš strhnout k nepředloženostem.

SILVIO: Jak kdo mně, tak já jemu.

DOKTOR: To je sice pravda, ale proto se ještě nemusíš unáhlovat. Nech to na mně, Silvio, promluvím i s ním napřed slovíčko. Možná že se mi povede osvítit ho a že uzná, čím je nám povinen. Jdi někam stranou a počkej na mne. Tady na dvoře nebudem tu dělat výstupy. Počkám tu na pana Pantalona sám.

SILVIO: Ale já, otče...

DOKTOR: Ale já, synu, si přeji, abys mě poslouchal!

SILVIO: Dobře. Já poslechnu. Já půjdu. Promluvte si s

ním. Já na vás počkám u Zbrojnice. A jestli si pan Pantalone nedá říct, vezmu si slovo zase já!

Odejde.

VÝSTUP 2

DOKTOR, *pak* PANTALONE.

DOKTOR: Chudák synáček, to je mi ho líto... Pan Pantalone mu neměl tolik slibovat, dokud neměl ve věci smrti toho Turiňana jasno. Byl bych rád, kdyby se už zas uklidnil, nebo se v rozvášnění ještě přivede do neštěstí.

PANTALONE (*vejde, pro sebe*): Co dělá doktor u mne v domě?

DOKTOR: Zdravím vás, pane Pantalone.

PANTALONE: K službám, pane doktore. Zrovna jsem chtěl jít za vámi a za vaším synem.

DOKTOR: Tak? Výborně! Bezpochyby jste nás chtěl vyhledat, abyste nás ujistil, že si slečna Klárinka vezme Silvia...

PANTALONE: Spíš jsem vám šel říct... (*Neví jak dál.*)

DOKTOR: Ale, ale, není potřebí se tolik omlouvat. Plně chápu situaci, v které jste se octl. Všechno odpuštěno, ovšem, jsme přece staří přátelé.

PANTALONE: Rozumějte, když uvážíte, že jsem dal panu Federigovi slovo... (*Neví jak dál.*)

DOKTOR: Rozumím, překvapil vás znenadání, neměl

jste čas rozvážit si to a nepředložil jste si, jaká potupa by to byla pro naši rodinu.

PANTALONE: O potupě tu snad nemůže být řeč, když je tu starší závazek...

DOKTOR: Já už vím, co chcete říci. Na první pohled se vám zdálo, že se zasnoubení s tím Turíňanem nedá zrušit, protože bylo uzavřeno formou písemné dohody. Avšak k této došlo pouze mezi ním a vámi, kdežto naše byla stvrzena i ze strany slečny dcery.

PANTALONE: To je sice pravda, ale...

DOKTOR: A jak víte, ve věcech práva manželského consensus et non concubitus facit virum - souhlas, nikoliv soulož uskutečňuje manželství.

PANTALONE: Já moc latinsky neumím, ale chci vám říct...

DOKTOR: A na vlastním dítěti se nikdy nesmíme dopouštět útisku.

PANTALONE: Máte k tomu ještě něco?

DOKTOR: Pokud jde o mne, řekl jsem svoje.

PANTALONE: Už jste skončil?

DOKTOR: Domluvil jsem.

PANTALONE: Tak můžu už mluvit?

DOKTOR: Mluvte!

PANTALONE: Milý pane doktore, s celou touhle vaší učeností...

DOKTOR: Ó, co se týče věna, v té věci se dohodneme. O něco více nebo méně - nejsem tak malicherný.

PANTALONE: Tak zase od začátku: pustíte mě k slovu?

DOKTOR: Mluvte!

PANTALONE: Povídám, že ta vaše učenost je moc krásná a moc hezká, ale v tomhle případě není nic platná.

DOKTOR: Vy byste nechal k té svatbě dojít?

PANTALONE: Jednou jsem dal slovo a slovo brát zpátky nejde. Dcera s tím souhlasí, tak co nám překáží? Šel jsem hned za vámi nebo za panem Silviem, abych vám řekl, jak se věci mají. Je mi moc líto, ale nemohu si pomoci.

DOKTOR: Vaší dceři se nedivím. Ale vám se divím, že jste se ke mně mohl zachovat tak bídně. Jestliže jste neměl jistotu o smrti pana Federiga, nebyl jste oprávněn jednat s mým synem. Ale jestliže jste s ním jednou vstoupil v jednání, musíte slovo dodržet, ať už to stojí, co chce. Zpráva o smrti pana Federiga ospravedlnila sdostatek vaše nové rozhodnutí dokonce i před ním samým. Nečinil vám za to žádných výtek a taktéž necítil nej menší potřebu, aby na vás vymáhal zadostiučnění. Řádná svatební smlouva, která byla dnešního jitra uzavřena za přítomnosti svědků mezi slečnou Klárkou z jedné a mým synem z druhé strany, nemůže být zneplatněna pouhým slovem, které jste dal vy někomu jinému. Mohl bych z titulu nároků svého syna učinit neplatnou jakoukoli pozdější smlouvu a přiměti vaši dceru, aby nastoupila plnění závazků plynoucích ze smlouvy nové. Avšak styděl bych se mít ve svém domě snachu, která zaslouží tak málo úcty, a dceru člověka, který nedrží slovo, jako vy. Pane Pantalone, uvědomte si, čeho jste se na mně dopustil. UVědomte si, čeho jste se dopustil vůči rodině doktora Palmira

Palmara. Přijde den, kdy mi za to zaplatíte. Ano, přijde den! Všeho do času!

Odejde.

VÝSTUP 3

PANTALONE, *pak* SILVIO.

PANTALONE: Jdi si a počkej, až si pro tebe pošlu! Na to se ti vykašlu a pro strach z tebe mám taky uděláno. Jeden Rasponi mi stojí za víc než celá ta tvoje familie. Jediného dědice s takovým jméním každý den nenajdeš. Řek jsem a hotovo!

SILVIO (*vejde; pro sebe*): Dobře mu to otec pověděl! A teď- zachraň se, kdo můžeš!

PANTALONE (*si ho všimne*): Á, další splátka na to konto.

SILVIO (*Pantalonovi, dopáleně*): Nejuctivější služebník, blahorodí!

PANTALONE: K službám, pane. (*Pro sebe.*) Jen se z něho kouří!

SILVIO: Otec mi naznačoval nějaké takové kdesi cosi. Mám to snad brát vážně?

PANTALONE: Když to řekl váš pan otec, bude to asi pravda.

SILVIO: Tak svatba slečny Klárinky a pana Federiga je jistá věc?

PANTALONE: To, pane, je. Jistá a domluvená.

SILVIO: Divím se, že si troufáte říkat mi to tak nepokrytě.

Nestydo! Nevíte, že slovo dělá muže, a nemáte v těle kouska cti.

PANTALONE: Co si to dovoluujete, mladý muži? Takhle se mluví se starými lidmi v mém postavení?

SILVIO: Nevím, co by mi mohlo zabránit, abych vás nerozšlápl jako ropuchu.

PANTALONE: Já nejsem žádná ropucha, mladíku. A vy mi nebudete dělat rámus v mém vlastním domě.

SILVIO: Tak pojďte na ulici.

PANTALONE: Já se vám divím, pane.

SILVIO: Pojďte, jestli vám zbyla ještě trocha cti!

PANTALONE: Zapomínáte, kdo jsem! To bych si vyprosil!

SILVIO: Jste nestyda, zbabělec a nízký chlap!

PANTALONE: A vy drzý klacek!

SILVIO: Přisámbůh! (*Sáhne po kordu.*)

PANTALONE: Pomoc! (*Sáhne po dýce za pasem.*)

VÝSTUP 4

BEATRICE *s taseným kordem, předešlí.*

BEATRICE (*Pantalonovi, napřáhne meč proti Silviovi*): Tady jsem! Nebojte se, ubráním vás!

PANTALONE (*Beatrici*): Zeťáčku, spoléhám na vás.

SILVIO (*Beatrici*): Zrovna s tebou jsem si chtěl vyrovnat účty!

BEATRICE (*pro sebe*): Teď jsem si to nadrobila!

SILVIO (*Beatrici*): Do toho! Čekám!

PANTALONE (*bázlivě*): Zeťáčku!

BEATRICE: Z takových situací jsem se vysekal už ko-

likrát, pane! Vy mi strach nenaženete! (*Postaví se do střežhu.*)

PANTALONE: Pomoc! Copak tu není živé duše?

Utíká na ulici. BEATRICE a SILVIO šermují. Silvio upadne a upustí kord. Beatrice mu nasadí hrot kordu na prsa.

VÝSTUP 5

KLÁRKA *a předešlí.*

KLÁRKA: Proboha, přestaňte!

BEATRICE: Jen kvůli vám, krásná Klárko, daruji Silviovi život. A vy, prosím, na oplátku za mé milosrdenství, nezapomeňte, co jste mi odpřisáhla!

Odejde.

VÝSTUP 6

SILVIO *a* KLÁRKA.

KLÁRKA: Silvínku, drahoušku, nestalo se ti nic?

SILVIO: Silvínku! Věrolomnice proradná! Zhrzený milenec je drahoušek? Oklamáný snoubenec je drahoušek?

KLÁRKA: Silvínku! Nemáš mi co vyčítat. Miluji jen tebe, toužím jen po tobě a jsem ti věrná!

SILVIO: Lhářko! Ty žes mi věrná? Věrnost říkáš tomu, když slíbíš věrnost druhému?

KLÁRKA: To jsem přece neudělala a také nikdy neudělám! Spíš umřu, než bych tě opustila!

SILVIO: Já jsem slyšel, že ses mu zapřísáhla!

KLÁRKA: Ale ne že si ho vezmu!

SILVIO: Tak cos mu přísahala?

KLÁRKA: Silvínku, nazlob se, ale to nesmím říct.

SILVIO: A proč ne?

KLÁRKA: Protože jsem přísahala, že budu mlčet.

SILVIO: Protože jsi vinna!

KLÁRKA: Já jsem nevinná, Silvínku

SILVIO: Nevinná nemá co zapírat!

KLÁRKA: Provinila bych se právě, kdybych něco řekla!

SILVIO: Komu ses zapřísáhla, že nic neřekneš?

KLÁRKA: Federigovi.

SILVIO: A toho se tak horlivě držíš?

KLÁRKA: Držím se toho, abych neporušila přísahu.

SILVIO: A ještě ti mám věřit, že ho nemiluješ? Leda bych byl padlý na hlavu! Nevěřím ti, ani co by za nehet vlezlo, věrolomnice ukrutná! Nechci tě ani vidět!

KLÁRKA: Kdybych nemilovala, nebyla bych ti běžela zachránit život!

SILVIO: Nestojím ti o život, když za něj musím děkovat ničemnici!

KLÁRKA: Silvínku, vždyť tě miluji z celého srdce!

SILVIO: A já tě nenávidím z celé duše!

KLÁRKA: Jestli se nespokojíš, budu mít z toho smrt!

SILVIO: Radši tě chci vidět v hrobě než v jeho náručí!

KLÁRKA: Tak dobře, budeš mít, co chceš! (*Sebere ze země jeho kord.*)

SILVIO: Jen takhle kord může pomstít mé pohanění!

KLÁRKA: Takovýhle jsi ty na svou Klárinku surovec?

SILVIO: K tomus mě dohnala jen ty!

KLÁRKA: Ty chceš opravdu mou smrt?

SILVIO: Já nevím sám, co chci!

KLÁRKA: Ať mě máš na svědomí! (*Opře si hrot kordu o prsa.*)

VÝSTUP 7

SMERALDINA *a předešlí.*

SMERALDINA (*vyběhne, sebere Klárce kord*): Jezusmankote, milostslečno, copak vás to napadá? (*Silviovi.*) A vy, chlape neužilá, vy byste ji nechal? Máte vy vůbec srdce? Tak se na něho podívejte - pro tohohle chlapa by se měla ženská vraždit? Na to jste, milostslečinko, moc a moc dobrá. On vás nechce? Když vás nechce, tak vám za to sám taky nestojí. Ať táhne ke všem čertům, mordýř jeden, a vy pojd'te se mnou, mužských všude dost! Do večera vám přivedu za jednoho deset.

Hodí kord Silviovi pod nohy. SILVIO si jej zvedne.

KLÁRKA (*pláče*): Nevděčníku! Ty bys mě klidně nechal umřít a ani nevzdechneš? Mne ta bolest stejně zabije! Umřu a budeš mít pokoj! Ono se časem pozná, že jsem nevinná, a ty budeš litovat, žes mi nevěřil, a bude už pozdě, a pak budeš naříkat, jaké mě to potkalo neštěstí a jaký jsi ty surovec bez slitování!

Odejde.

VÝSTUP 8

SILVIO *a* SMERALDINA.

SMERALDINA: Tohle mi vážně nejde na rozum. Vidíte, že se chce holka zavraždit, a stojíte a troubíte na to jako boží dřevo!

SILVIO: Huso! Ty myslíš, že by se byla vážně probodla?

SMERALDINA: To myslím! Kdybych byla včas nevyběhla, už by byla, chudák, v pánu.

SILVIO: Držela kord takhle daleko od sebe! (*Ukazuje.*)

SMERALDINA: Co vás vede! Měla špičku už až tuhle a tuhle by byl do ní vjel!

SILVIO: To si myslíte vy, ženské!

SMERALDINA: Leda až budeme jako vy, mužští! Každý cikán podle své planety hádá. O nás ženských říkáte, že zanášíme, - ale než uhlídat mužského, to radši pytel blech! Na nás ženských nenecháte nit suchou, ale na vás mužské to padá. Na chudáka ženskou si každý troufne, ale mužskému projde všechno. A víte proč? Protože zákony si udělali mužští. Kdyby je dělaly ženské, vypadalo by to jinač. A co by na mne přišlo, dala bych každé takové lilii přišít na kalhoty pořádný kus roští a za chvíli by bylo každé město jeden prales!

Odejde.

VÝSTUP 9

SILVIO (*sám*): Klárka je mi prostě nevěrná a vymlouvá se

na přísahy, jen aby nemusila s pravdou ven. Je to zkrátka věrolomnice a sehrála mi tu komedii, že se zabije, jen aby ze mne vymámila soucit. A i když mě v souboji s mým sokem zachránila jen náhoda - já to tak nenechám! Já se mu musím pomstít! Zabiju toho ničemu a Klárka ať si z jeho hrobu sklídí plody své nevděčné lásky!

Odejde.

VÝSTUP 10

Síň v hostinci s dvěma dveřmi v pozadí a dvěma po stranách. TRUFFALDINO, pak FLORINDO.

TRUFFALDINO: Mám já z pekla smůlu! Dva pány mám, ale k obědu nepřijde ani jeden. Dvě hodiny pryč, a ani noha. A pak mi je zaručeně čert přinese oba dva najednou. Dva najednou při obědě obskakovat nestachím - a praskne to. Pst, pozor - tuhle už se jeden nese. Tak mi to snad projde.

FLORINDO (*vejde*): Tak co, už jsi sehnal toho Azzora?

TRUFFALDINO: Copak jsem vám, pane, neříkal, že za ním půjdu až po obědě?

FLORINDO: Už mi pomalu dochází trpělivost!

TRUFFALDINO: Tak proč jste nepřišel dřív k obědu?

FLORINDO (*pro sebe*): Cožpak tomu nepřijdu na kloub, jestli tu Beatrice opravdu je?

TRUFFALDINO: Řek jste mi, že půjdeme na oběd, a po-

tom jste se zase ztratil z parády. A teď to bude všechno nechci říct na co.

FLORINDO: Nemám teď chuť k jídlu! (*Pro sebe.*) Podívám se na poštu radši sám. Snad se tam něco dovím.

TRUFFALDINO: Víte, pane, že se tady u nás musí jíst? Když tu člověk nic nejí, může mít z toho taky smrt.

FLORINDO: Musím si vyřídit nutnou záležitost. Snad to ještě stačím zpátky na oběd. A když ne, počkám až na večeri. Jestli máte hlad, naobědvej se sám.

TRUFFALDINO: O nic jiného tady nejde. Když je to takhle, dělejte si, co se vám zlíbí - od toho jste pán.

FLORINDO (*vyndá měšec s dukáty*): Ty dukáty mi překáží. Věčně se s nimi vláčet a opatrovat je! Odneseš mi je do kufru! Tady máte klíč. (*Dá mu měšec a klíč.*)

TRUFFALDINO: K službám. Hned vám ten klíč zas vrátím.

FLORINDO: Ne, není zapotřebí, dáš mi ho až potom. Nechci se zdržovat. Kdybych se nevrátil k obědu, přijď za mnou na náměstí. Budu tam čekat jako na trní, dokud neseženeš Azzora.

Odejde.

VÝSTUP 11

TRUFFALDINO, *pak* BEATRICE *s listem papíru v ruce.*

TRUFFALDINO: Ještě dobře, že řek, abych si dal oběd. Aspoň v tom že se shodnem. Když nechceš ty, aspoň neubude. Ale mne na půst neužije. Uložíme ty dukáty a potom honem...

BEATRICE (*vejde*): Hej, Truffaldino!

TRUFFALDINO (*pro sebe*): A sakra!

BEATRICE: Pan Pantalone Agnivorla ti dal měšec se sto dukáty, vid'?

TRUFFALDINO: To mi dal, pane.

BEATRICE: Tak pročs mi ho neodevzdal?

TRUFFALDINO: On patří vám?

BEATRICE: Jestli mi patří? Co ti pan Pantalone řekl, když ti jej dával?

TRUFFALDINO: Řek, abych ho dal pánovi.

BEATRICE: Tak vida. A kdopak je tvůj pán?

TRUFFALDINO: No, vy.

BEATRICE: Proč se tedy ptáš, jestli mi patří?

TRUFFALDINO: Tak. Jistota je jistota.

BEATRICE: Kde ho máš?

TRUFFALDINO: Tady. (*Dá jí měšec.*)

BEATRICE: Dukáty jsou v pořádku?

TRUFFALDINO: Ani jsem se jich nedotk.

BEATRICE (*pro sebe*): Pak si je přepočítám.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Fuj, to jsem se říz! No nic, už je to zase v pořádku. Jen co tomu řekne ten druhý... A co by říkal? Patří ty dukáty jemu? Nepatří. Tak co by říkal!

BEATRICE: Hostinský je doma?

TRUFFALDINO: Je, pane.

BEATRICE: Vyřid' mu, že budu mít k obědu hosta. Ať ještě honem honem uvaří něco navíc.

TRUFFALDINO: A co, pane, poroučíte? Kolik mis?

BEATRICE: Pan Pantalone Agnivorla si na velké pod-

strojování nepotrpí. Řekni, že pět šest mis stačí. Ale ať si dá zato záležet!

TRUFFALDINO: Necháte to na mně?

BEATRICE: Vezmi si to na starost a ať se dáš vidět! Půjdu pro pana Pantalona - je tu hned za rohem. A až se vrátím, ať už je všechno hotovo! (*Chce odejít.*)

TRUFFALDINO: Budete koukat, jak to spořádám!

BEATRICE: A tenhle papír ulož do kufru. A pozor na něj! Je to směnka na čtyři tisíce!

TRUFFALDINO: Žádný strach, jako oko v hlavě! Hned ho uložím.

BEATRICE: Dělej, ať je všechno v pořádku. (*Pro sebe.*) Chudák starý Agnivorla je pro ty dukáty už polomrtvý strachy. Musím ho trochu povyrazit.

Odejde.

VÝSTUP 12

TRUFFALDINO, *pak* BRIGHELLA.

TRUFFALDINO: A teď se musím vytáhnout. To je prvně, co si ode mne pán dává obstarat oběd. Ať tedy vidí, že mám správné gusto. Uložíme ten kus papíru a pak... Ostatně to počká, uložím ho až potom. Jen neztrácej čas! (*Za scénou.*) Hej, hospodo! Do krámu! Zavolejte mi šenkýře, že si s ním přeju mluvit! - Při panském obědě konec konců nezáleží ani tak na tom, kolik toho je, jako jak se to naservíruje. Správné uspořádání vydá víc než halda mis.

BRIGHELLA (*vejde*): Copak je, Truffaldino? Co bys chtěl?

TRUFFALDINO: Pánovi přijde na oběd známý, tak potřebuje oběd pro dva, ale šupito, šupito. Jste na to v kuchyni zařízení?

BRIGHELLA: U mne je všeho dost a vždycky! Za půl hodiny vystrojím pánovi hostinu, co hrdlo ráčí.

TRUFFALDINO: No dobře. Co tam máte?

BRIGHELLA: Dvě osoby, to máme, řekněme, každému dva chody po čtyřech mísách. Bude to tak dobře?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Říkal sic všeho všudy pět nebo šest mis, ale šest nebo osm, to už tak moc nedělá. (*Brighellovi.*) Jo, dobře. A co to bude?

BRIGHELLA: Jako první chod dáme polévku, smažený řízek, rybu a fricandeau.

TRUFFALDINO: Ty první tři znám. Ale co je to čtvrté za podnik?

BRIGHELLA: Francouzská mísa. Pikantní. Jedna báseň!

TRUFFALDINO: Dejme tomu. Tak první chod by šel. A dál?

BRIGHELLA: Jako druhý chod dáme pečínku na rožni, salátek, pastičku a mísu pudinku.

TRUFFALDINO: Tam je taky zas nějaká záhada. S čím tu putynku?

BRIGHELLA: Řekl jsem pudinku. Anglická mísa. Pochoutka!

TRUFFALDINO: Dobře, to mi stačí. A jak to naservírujeme na stůl?

BRIGHELLA: To je maličkost. Pošlu sem vrchního.

TRUFFALDINO: To není náhodou žádná maličkost, to je

moje starost! Především záleží na tom, aby to na stole hezky vypadalo.

BRIGHELLA (*ukazuje mu uspořádání*): Stačí dát například takhle polévku, takhle řízek, takhle rybu a takhle fri-candeau.

TRUFFALDINO: To se mi nelíbí. Doprostředka nedáme nic?

BRIGHELLA: To by musilo být pět mis.

TRUFFALDINO: Dobře, můžete jich dát pět.

BRIGHELLA: A doprostřed přijde omáčka k rybě.

TRUFFALDINO: Co vás vede! Vy tomu rozumíte jako koza petrželi. Omáčka doprostředka nepatří. Doprostředka patří polívka.

BRIGHELLA: Tak dej rybu na jeden roh a omáčku na druhý.

TRUFFALDINO: To by to mělo ránu! Vy šenkýři dovedete vařit, ale pustit vás k stolničení, to by člověk zplakal! Já vám to ukážu. Dejme tomu, že tohleto je stůl. (*Klekne na jedno koleno a ukazuje na podlaze.*) Koukněte, jak se servíruje pět mis: například doprostředka polívka. (*Utrhne ze směnky kus papíru a naznačí jím mísu.*) Na tenhle roh ryba. (*Další kus směnky.*) Na druhý roh smažený řízek. (*Další kus směnky.*) Semhle omáčka a semhle to fikando, co nevím, co to je. (*Poslední kus směnky.*) To mrkáte, co? Udělal jsem to dobře?

BRIGHELLA: Ujde to. Jenom omáčku máš moc daleko od ryby.

TRUFFALDINO: Uvidíme, co se dá pro ni udělat.

VÝSTUP 13

BEATRICE, PANTALONE *a předešlí.*

BEATRICE (*vejde s Pantalonem. Truffaldinovi*): Co to tu tropíš na kolenou?

TRUFFALDINO: Učím ho, jak se servíruje.

BEATRICE: A co ty papíry?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Hrom do police! Ten jeho papír! BEATRICE: Vždyť je to moje směnka!

TRUFFALDINO: Račte odpustit. To je maličkost, hned to zas...

BEATRICE: Uličníku! Takhle se staráš o mé věci? O tak důležité listiny? Zasloužil bys pořádně napráskat. Co tomu říkáte, pane Pantalone? Viděl jste někdy většího pitomce?

PANTALONE: I dejte pokoj, vždyť je to k smíchu! Hůř by bylo, kdyby se to nedalo spravit. Napíšu vám prostě novou a hotovo.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Co kdyby ta směnka byla ze zahraničí, ty negramoto?

TRUFFALDINO: To je všechno z toho, že Brighella nedovede inteligentně prostřít tabuli.

BRIGHELLA: Ničemu nerozumí, a do všeho strká nos.

TRUFFALDINO: To zase prr! Já náhodou vím, co se...

BEATRICE: Prosím tě, jdi už!

TRUFFALDINO: Inteligentně servírovaný oběd má náhodou větší cenu než...

BEATRICE: Povídám ti, abys už šel!

TRUFFALDINO: Nikdo není ve své vlasti prorokem.

Odejde.

BRIGHELLA: Z toho chlapa nebudu moudrý nadosmrti.

Chvíli vypadá jako mazaný všemi mastmi a chvíli, jako když neumí do pěti počítat.

BEATRICE: Dělá ze sebe osla, uličník. (*Brighellovi.*)

Doufám, že nás nenecháte čekat?

BRIGHELLA: Když si přejete pět mis jen na jediný chod, bude to chvíli trvat.

PANTALONE: Prosím vás, kolik chcete dělat chodů? Kolikpak chcete nosit mis? I dejte pokoj, dejte pokoj! Talíř rýžové polévky, něco k tomu a hotovo. Já si na žádné podstrojování nepotrpím.

BEATRICE (*Brighellovi*): Slyšel jste? Zaříd'te se podle toho.

BRIGHELLA: Jak račte poroučet. Ale kdyby mi panstvo řeklo, co by si tak asi přálo...

PANTALONE: Pro mne kdybyste tam měl měkoučkou paštičku - jsem už přišpatnělý na zuby.

BEATRICE: Tak tedy dvě paštiky.

BRIGHELLA: Hned to bude, služebník. Udělejte si zatím pohodlí, hned vám pošlu jídlo na pokoj.

BEATRICE: A řekněte Truffaldinovi, ať nás přijde ob-sloužit.

BRIGHELLA: Hned vám ho pošlu.

Odejde.

VÝSTUP 14

BEATRICE, PANTALONE, *pak číšníci, pak TRUF-*
FALDINO.

BEATRICE: Opravdu vezmete zavděk takovým skromným obědem, pane Pantalone?

PANTALONE: Ale, ale, děláte si se mnou zbytečnou starost, zeťáčku. Já bych měl pozvat vás, a teď vy zvete mne. Ale to víte - holku mám ještě doma, a než bude všechno odbyto, ani by se nehodilo, abyste byli pořád spolu. A řeknu vám, jsem moc rád, že jste mě pozval. Aspoň se trochu povyrazím. Ještě se celý klepu strachy. Nebýt vás, zeťáčku, tak mě ten rabiát určitě probodl.

BEATRICE: Jsem rád, že jsem přišel včas.

Číšníci nesou do Beatricina pokoje vše potřebné k prostření, sklenky, víno, chleba atd.

PANTALONE: V tomhle hostinci jde všechno jako na drátku.

BEATRICE: Brighella v tom umí chodit. V Turíně sloužival u jednoho náramného kavalíra - a ještě dnes se tím chlubí.

PANTALONE: Pak tu máme ještě jeden takový hostinec, u Canale Grande, zrovna naproti burze. Tam se jí taky moc dobře. Poseděl jsem si tam kolikrát s přáteli — společníci k pohledání - a poměl jsem se tam, že je mi ještě dneska blaze, když na to vzpomenu. Zvlášť to jejich burgundské mi pořád nejde z hlavy.

BEATRICE: Není nad takové posezení s dobrou společností.

PANTALONE: Kdybyste věděl, co to bylo za lidi! Jaké tam našel člověk prostředí! Ta úroveň! Ten rozhled! A ty společnosti na promenádě, na Giudecce! Ach, to byly časy! Scházeli jsme se tam, sedm nebo osm společníků, že lepší nenajdete na celém světě.

Číšníci vyjdou z pokoje a vracejí se do kuchyně.

BEATRICE: Tak jste se s nimi pěkně pobavil?

PANTALONE: A doufám, že zas pobavím.

TRUFFALDINO (*vejde s polévkovou mísou. Beatrici*): Račte prosím ke stolu, hned budu servírovat menu.

BEATRICE: Jen syp napřed a postav polévku na stůl!

TRUFFALDINO (*dělá okolky*): Až po vás, vašnosti, až po vás, prosím.

PANTALONE (*Beatrici*): Vy máte originál sluhu! Pojd'me!

Jde do Beatricina pokoje.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Radši míň špásů a víc dávat pozor!

Jde do pokoje.

TRUFFALDINO: To je mi taky trachtace! Jeden chod a konec. Vyhodí krejčary oknem a nic pořádného za to. Kdoví, jestli ta polívka je vůbec k jídlu. Pro jistotu ochutnám. (*Ochutnává polévku lžící, kterou vytáhne z kapsy.*) Ještě že mám vždycky při sobě svou zbraň... Není nejhorší. Mohla by být horší.

Jde do pokoje.

VÝSTUP 15

VRCHNÍ *s mísou, pak TRUFFALDINO, pak FLORINDO, pak Beatrice a ostatní číšníci.*

VRCHNÍ (*vyjde z kuchyně*): Kde vězíš, že nejdeš pro jídlo?

TRUFFALDINO (*z pokoje*): Tady jsem, kamaráde. Co mi neseš?

VRCHNÍ: Tu máš maso. Musím ještě pro druhou mísu.

Odejde.

TRUFFALDINO: To je skopová nebo telecí? Vypadá to na skopovou. Zkusíme kousek. (*Ochutnává.*) Skopová to není, telecí taky ne. Je to docela obstojná jehněčí. (*Chce odejít do Beatricina pokoje.*)

FLORINDO (*vejde*): Kam to lezeš?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Pomoz pámbu!

FLORINDO: Kam neseš tu mísu?

TRUFFALDINO: Na stůl.

FLORINDO: Komu?

TRUFFALDINO: No, vám přece.

FLORINDO: Proč mi prostíráš k obědu, když ještě nejsem doma?

TRUFFALDINO: Viděl jsem z okna, že jdete. (*Pro sebe.*)

Musím mu něco nakukat.

FLORINDO: A neseš mi maso dřív než polévku?

TRUFFALDINO: Jo, to vám, pane, musím říct: u nás v Benátkách se jí polívka až naposled.

FLORINDO: A já to chci obráceně. Přines mi napřed polévku a maso odnes zase do kuchyně.

TRUFFALDINO: Jak poručíte, hned to bude.

FLORINDO: A dělej rychle! Chci si pak na chvíli lehnout.

TRUFFALDINO: Už běžím! (*Dělá, jako když se vrací do kuchyně.*)

FLORINDO: Cožpak se s Beatricí jaktěživ nesetkám?

Jde do druhého pokoje. Jak zajde, běží TRUFFALDINO s mísou k Beatrici.

VRCHNÍ (*přinese mísu*): Truffaldino! To mám na tebe pořád čekat?

TRUFFALDINO (*vyjde od Beatrice*): Tady jsem. Honem běž prostřít do druhého pokoje, ten druhý host už přišel. Rychle polívku!

VRCHNÍ: Okamžik.

Odejde.

TRUFFALDINO (*vzal od něho mísu*): Co to v tom plave? Aha, to bude to fikando. (*Ochutnává.*) Chutná to docela dobře, na mou duši! (*Odnese mísu do Beatricina pokoje a vrátí se. Číšníci jdou zatím prostřít do Florindova pokoje.*) Na sál, mládenci! Plivnout si do dlaní a malá dává, ať něco uhrajem! (*Pro sebe.*) Juch, kdyby se mi tak poštěstilo obskákat u oběda oba dva pány najednou! To by bylo terno do lutrie! (*Číšníci vyjdou z Florindova pokoje a jdou do kuchyně.*) Kluci, hod'te sebou, polívku!

VRCHNÍ: Starej se tamhle o svůj stůl, my se o tenhle postaráme.

Odejde.

TRUFFALDINO: A já se zrovna postarám o oba, jen když to půjde!

VRCHNÍ se vrátí s polévkou pro Florinda.

TRUFFALDINO: Dej to sem, já ji tam vezmu! Běž pro další chod pro tamhleten stůl! (*Vytrhne vrchnímu polévku z rukou a běží s ní k Florindovi.*)

VRCHNÍ: Ten má švába na mozku, že se hrne tam i tam. Pro mne a za mne, ať si je obsluhuje. Já o svůj tuzér nepřijdu.

TRUFFALDINO *vyjde z Florindova pokoje.*

BEATRICE (*volá ze svého pokoje*): Truffaldino!

VRCHNÍ (*Truffaldinovi*): Obsluhuj si svého pána!

TRUFFALDINO: Tady jsem!

Jde k Beatrici. Číšníci přinesou maso pro Florinda.

VRCHNÍ (*číšníkovi*): Ukaž!

Vezme od něho mísu. Číšníci odejdou. TRUFFALDINO vyjde z Beatricina pokoje se špinavými talíři.

FLORINDO (*křikne ze svého pokoje*): Truffaldino! TRUFFALDINO (*chce sebrat vrchnímu mísu*): Ukaž!

VRCHNÍ: Tohle mu odnesu já!

TRUFFALDINO: Slyšel jsi, že volá mě! (*Vytrhne mu mísu z rukou a běží k Florindovi.*)

VRCHNÍ: To je k zbláznění! Musí být všude za kvedlačku!

Číšníci přinesou mísu s paštikou, odevzdají ji vrchnímu a odejdou.

VRCHNÍ: Já bych to odnes na pokoj, ale kdopak by se s tím chlapem hádal?

TRUFFALDINO *vyjde z Florindova pokoje se špinavými talíři.*

VRCHNÍ: Pojd sem, ty přetrhdílo! Odneseš tu paštiku svému pánovi!

TRUFFALDINO: Paštiku? (*Vezme si mísu.*)

VRCHNÍ: Bodejť, přece si ji poručil.

Odejde.

TRUFFALDINO: To je od něho hezké! A kam ji mám odnést? Hrom do toho, který můj pán si ji poručil? V kuchyni se na to radši ptát nebudu, abych se neříz. Jestli se přehmátnu a odnesu ji tomu, co si ji nedal, prožene mě ten druhý a už jsem v tom. Ted', babo, rad'... To bych nesměl být já! Takhle to uděláme: rozdělíme paštiku na dva talíře, každému dáme půlku, aby se nepopřáli, a on už se ten pravý přihlásí. (*Vezme čistý talíř, rozpálí paštiku a půl dá na čistý talíř.*) Čtyři kousky a čtyři kousky. A jedna porcička nám přebývá. Kam s ní? Sním ji sám, abych nikoho neošidil. (*Sní ji.*) Ted' je to vpořádku, nemají si co vyčítat. A odnesu to napřed semhle.

Položí jeden talíř na zem a s druhým jde k Beatrici.

VRCHNÍ (*přinese pudink, volá*): Truffaldino!

TRUFFALDINO (*vyjde z Beatricina pokoje*): Tady!

VRCHNÍ: Odnese ten pudink...

TRUFFALDINO: Počkej, hned jsem zpátky.

Vezme druhou paštiku a jde s ní k Florindovi.

VRCHNÍ: Co jančíš? Paštika patří semhle!

TRUFFALDINO: To je docela v pořádku, to taky vím a taky jsem ji tam odnes. A můj pán poslal tyhle čtyři kousky tomuhle cizinci.

Zajde k Florindovi.

VRCHNÍ: Tak oni se znají a jsou to přátelé? To nemohli obědvat rovnou spolu?

TRUFFALDINO (*vrátí se od Florinda*): Tak copak je to?

VRCHNÍ: Anglický pudink.

TRUFFALDINO: A kdo si ho poručil?

VRCHNÍ: Tvůj pán.

Odejde.

TRUFFALDINO: Set sakra, co to je ten putynk? Voní to jedna radost a vypadá to jako sulc. A sulc, to je moje. Přesvědčíme se. (*Vytáhne z kapsy lžíci a jí.*) Sulc to není, ale daleko to od něho nemá. (*Jí.*) A vlastně je to ještě lepší než sulc. (*Jí.*)

BEATRICE (*volá z pokoje*): Truffaldino!

TRUFFALDINO (*s plnými ústy*): Už běžím!

FLORINDO (*volá z pokoje*): Truffaldino!

TRUFFALDINO (*plnými ústy*): Už běžím. (*Jí dál.*)

Pošušňáníčko, něco ef, ef! Ještě jednou do huby a jde se. (*Jí.*)

BEATRICE (*vyjde ze svého pokoje, vidí, jak se Truffaldino cpe, a dá mu pohlavek*): Tak dočkám se tě?

Vrátí se do pokoje. TRUFFALDINO položí mísu na zem a jde za ní.

FLORINDO (*vyjde ze svého pokoje*): Truffaldino! (*Volá.*) U všech čertů, kde vězíš?

TRUFFALDINO (*vyjde z Beatricina pokoje*): Tady jsem.

FLORINDO: Kudy běháš? Kams mi zmizel?

TRUFFALDINO: Šel jsem se podívat, co přijde dál.

FLORINDO: Bude ještě něco?

TRUFFALDINO: Přeptám se v kuchyni.

FLORINDO: Tak dělej, chci si pak lehnout.

Jde do svého pokoje.

TRUFFALDINO: Už běžím. (*Volá.*) Vrchní! Co přijde ještě? (*Pro sebe.*) A ten putýnek si hezky schovám pro sebe. (*Schová jej.*)

VRCHNÍ (*přinese mísu*): Na - pečení na rožni.

TRUFFALDINO (*ji vezme*): A ovoce! Honem!

VRCHNÍ: Jen se nepřeraz! Hned to bude.

Odejde.

TRUFFALDINO: Pečení odnesem semhle.

Jde k Florindovi.

VRCHNÍ: Tady je ovoce. Tak kam s ním?
TRUFFALDINO (*z Florindova pokoje*): Už běžím!
VRCHNÍ (*mu je dá*): Tu máš! Ještě něco?
TRUFFALDINO: Počkej!

Odnese zákusek k Beatrici.

VRCHNÍ: Šup sem, šup tam, jen se mu za patama práší!
TRUFFALDINO (*se vrátí*): Hotovo, nikdo už nic nechce.
VRCHNÍ: To jsem rád.
TRUFFALDINO: A já jsem vosk? Prostrť!
VRCHNÍ: Hned to bude!

Odejde.

TRUFFALDINO: A teď můj putynk! Zaplať pámbu, nic se nestalo, všichni jsou spokojeni, nikdo už nic nechce a každý si přišel na své. Obsloužil jsem osobně dvojí panstvo a jeden neví o druhém ani tohle! Pašák, Truffaldino! Když jsi jim sloužil za dva, sám si teď posloužíš za čtyři!

Odejde.

VÝSTUP 16

Ulice s výhledem na hostinec.

SMERALDINA, *pak VRCHNÍ z hostince.*

SMERALDINA: Tak vida, jak mi naše slečinka věří! Pošle mě s psaníčkem do hospody, takovou mladou. Ach bože, božínku, sloužit zamilované slečince, to je nadě-

lení! Ta dělá dílo, ta naše slečna! Namouduši, mně to nejde na rozum, zamilovala se do pana Silvia, že si ze samé lásky chtěla sáhnout na život, a teď posílá psaníčka tomu druhému. Možná že chce mít jednoho na zimu a druhého na léto. Ale co je mi po tom!... Já dovnitř do hospody nepolezu. Křiknu a on se někde ozve... Hej, je tam někdo?

VRCHNÍ: Co chceš, děvče?

SMERALDINA (*pro sebe*): Já se najednou tak stydím. (*Vrchní mu.*) Poslechněte, bydlí v téhle hospodě nějaký pan Federigo Rasponi?

VRCHNÍ: To bydlí. Právě před chvílí vstal od oběda,

SMERALDINA: Mám s ním něco vyřídit.

VRCHNÍ: Někaké řízení s ním máš? Tak jdi dovnitř.

SMERALDINA: Co si to o mně myslíte? Jsem služebna jeho nevěsty.

VRCHNÍ: Dobře, tak jdi!

SMERALDINA: Kdepak, k pánovi na pokoj já nepůjdu!

VRCHNÍ: Snad nechceš, abych ti ho zavolal na ulici? To přece taky nejde. Nota bene, když je u něho pan Pantalone Agnivorla.

SMERALDINA: Náš pán? Tím hůř! To tam teprv nepůjdu!

VRCHNÍ: Jestli chceš, pošlu ti dolů jeho sluhu.

SMERALDINA: To je ten kluk jak cumel?

VRCHNÍ: Bodejť, zrovna ten!

SMERALDINA: Jezuskote, pošlete mi ho!

VRCHNÍ (*pro sebe*): Heleme se! Ten kluk jak cumel ti, holka, nějak leží v hlavě! Jít dovnitř, to se stydíš, ale cumlat se s ním na veřejné ulici, to nic!

Odejde.

VÝSTUP 17

SMERALDINA, *pak* TRUFFALDINO.

SMERALDINA: Co jen řeknu pánovi, jestli mě tu najde?
Budu dělat, jako když ho hledám, to mi bude věřit. O
výmluvu u mne není zle.

TRUFFALDINO (*vyjde, v ruce opletenou láhev, sklenku a
ubrousek*): Kdo se tu po mně ptá?

SMERALDINA: To jsem já, pane. Nezlobte se, že vás ob-
těžuju.

TRUFFALDINO: To nic. Jsem vám k službám.

SMERALDINA: Snad jsem vás nevyrušila od oběda?

TRUFFALDINO: Obědval jsem, obědval, ale to nevadí. Já
to zas doženu.

SMERALDINA: To mě mrzí.

TRUFFALDINO: Abyste věděla, mě vůbec ne. Nacpal
jsem se, že sotva dechu popadám, a takové hezounké
oči - to je to nejlepší pro vytrávení.

SMERALDINA (*pro sebe*): Ten je roztomilý!

TRUFFALDINO: Jen si uklidím tu butylku a hned jsem
vám k dispozici, miláčku.

SMERALDINA (*pro sebe*): On mi řekl miláčku! (*Trilffaldi-
novi.*) Naše slečna posílá panu Federigu Rasponimu
tohle psaníčko. Já ale nechci dovnitř do hospody. Byla
bych vám moc vděčná, kdybyste se tak obtěžoval a vy-
řídil to za mě, když jste jeho sluha.

TRUFFALDINO: Ale s radostí, už běžím. Ale napřed vám musím taky něco vyřídit.

SMERALDINA: A od koho?

TRUFFALDINO: Od jednoho chlapíka k pohledání. Řekněte, znáte přece jistého Truffaldina Gdebizzopada z Nemagnizzy?

SMERALDINA: Mám dojem, že jsem to jméno už někde slyšela, ale ne a ne si vzpomenout. (*Pro sebe.*) To myslí určitě sebe!

TRUFFALDINO: Báječný člověk! Pořízek, pohledný mužský, má za ušima a mluví, jako když farář káže. A ten společenský švih!

SMERALDINA: Tak toho určitě neznám.

TRUFFALDINO: Ale on vás zná a je do vás celý pryč.

SMERALDINA: Vy si ze mne děláte legraci, vidíte!

TRUFFALDINO: Bůh uchovej! Kdyby směl doufat, že jeho city budou opětovány, dal by se poznat.

SMERALDINA: Já vám, pane, řeknu: kdybych ho potkala a líbil by se mi, tak to by určitě směl doufat.

TRUFFALDINO: Mám vám ho ukázat?

SMERALDINA: To bych moc ráda!

TRUFFALDINO: Hned tu bude.

Zajde do hostince.

SMERALDINA: Tak on to není on!

TRUFFALDINO vyjde z hostince, skládá Smeraldině přehnané poklony, pak vzdychne a zajde zas do hostince.

SMERALDINA: To jsem blázen!

TRUFFALDINO: Viděla jste?

SMERALDINA: Koho?

TRUFFALDINO: Toho, co je do vás celý pryč.

SMERALDINA: Viděla jsem tu jenom vás.

TRUFFALDINO (*vzdychne*): No!

SMERALDINA: Tak to vy jste ten, co by mě chtěl?

TRUFFALDINO (*vzdychne*): Ano. Jsem. Já jsem ten do-
tyčný.

SMERALDINA: Jejda, tak proč jste to neřek hned?

TRUFFALDINO: Když já jsem částečně takový stydlavý.

SMERALDINA (*pro sebe*): Do toho by se přece zamiloval i
kus dřeva!

TRUFFALDINO: A co mi na to řeknete?

SMERALDINA: No, já řeknu...

TRUFFALDINO: Tak jen s tím ven!

SMERALDINA: Když já jsem taky částečně stydlavá!

TRUFFALDINO: No nazdar, jestli si plácnem, tak to
bude stydlavé manželství!

SMERALDINA: Abych řekla pravdu, docela se mi líbíte.

TRUFFALDINO: Jste ještě volná?

SMERALDINA: Ale na to se ani neptejte!

TRUFFALDINO: Tak to znamená, že ne?

SMERALDINA: Kdepak, to znamená, že jsem!

TRUFFALDINO: Já jsem taky ještě volný.

SMERALDINA: Já jsem se náhodou mohla vdát už
stokrát, ale ani jeden se mi ještě dost nezamlouval.

TRUFFALDINO: Tak si můžu dělat naděje?

SMERALDINA: Abych vám řekla, vy máte do sebe něco
takového... A nic! Dál už neřeknu ani slovo!

TRUFFALDINO: A jak to teda musí člověk udělat, když
si vás chce vzít?

SMERALDINA: Otce už nemám a matku taky ne. Tak by to člověk musel říct našemu pánovi nebo naší slečně.

TRUFFALDINO: No dobře, a když řeknu, tak co oni?

SMERALDINA: Řeknou, že když budu spokojená já...

TRUFFALDINO: A co řeknete teda vy?

SMERALDINA: Řeknu, že bych byla spokojená, kdybyste byl spokojený vy...

TRUFFALDINO: No tak, vždyť o nic nejde. Budeme všichni spokojení, dej sem dopis, a až se vrátím s odpovědí, tak to dokončíme.

SMERALDINA: Tady je. *(Podá mu dopis.)*

TRUFFALDINO: Víš, co je v něm?

SMERALDINA: Právě že nevím. Ale moc ráda bych to věděla.

TRUFFALDINO: Ještě aby to byla nějaká nepříjemnost a já za něj pak dostanu přes hubu.

SMERALDINA: Kdopak to ví? Milostné psaníčko to asi sotva bude.

TRUFFALDINO: Abych nepřišel zbytečně k úrazu. Když nevím, co v něm je, tak tam s ním nepůjdu.

SMERALDINA: Což o to, otevřít by to šlo - ale jak to pak zase zavřít?

TRUFFALDINO: To už nech na mně. Zalepovat otevřeně dopisy, to je moje. A nikdo nepozná ani tohle!

SMERALDINA: Tak ho otevřem!

TRUFFALDINO: Umíš číst?

SMERALDINA: Trošku. Ale ty umíš dobře, vid'?

TRUFFALDINO: Taky trošku.

SMERALDINA: Tak se na to podíváme.

TRUFFALDINO: Otvírat se musí opatrně... *(Uhlí dopisu.)*

SMERALDINA: Podívej, cos to provedl!

TRUFFALDINO: Maličkost - to se zase spraví. Já mám na to patent. Tak koukni, už je otevřený.

SMERALDINA: Tak čti!

TRUFFALDINO: Přečti to radši ty. Ty znáš ruku své slečny líp než já.

SMERALDINA (*si prohlíží dopis*): Abych řekla pravdu, nepřectu z toho ani bé.

TRUFFALDINO: To je náhodička. Já taky ne.

SMERALDINA: Tak proč jsme ho otvírali?

TRUFFALDINO (*vezme si dopis*): Počkej, zkusíme to. Sem tam nějaké písmeno rozluštím.

SMERALDINA: Copak pár písmen já znám taky.

TRUFFALDINO: Tak to snad společně dáme dohromady. Tohle je M, vid'?

SMERALDINA: Co tě vede! To je P.

TRUFFALDINO: Mezi M a P není konečně tak velký rozdíl.

SMERALDINA: Pi...l...l...ov...a...ná - pilovaná. - Počkej... doj pokoj! Ono to bude přece jenom M. Milovaná...

TRUFFALDINO: Mužskému přece nebude psát milovaná. Mužskému bude psát milovaný.

SMERALDINA: Milovaná!

TRUFFALDINO: Milovaný!

SMERALDINA: Má to přece na konci dole takový ocásek.

TRUFFALDINO: A právě proto je to milovaný.

VÝSTUP 18

BEATRICE a PANTALONE vyjdou z hostince. Předěší.

PANTALONE: (*Smeraldině*): Co tady děláš?

SMERALDINA: (*vyplašeně*): Já? Nic, milostpane. Šla jsem vás hledat.

PANTALONE: Co mi chceš?

SMERALDINA (*jako předtím*): Slečna vás shání.

BEATRICE: (*Truffaldinovi*): Jakýpak to máš zase list?

TRUFFALDINO (*vyplašeně*): Nic prosím. Papírek, papíreček...

BEATRICE: Ukaž!

TRUFFALDINO: Když nedáte jinač... (*Dá jí dopis.*)

BEATRICE: Cože! Dopis pro mne! Uličníku! To mi budeš pořád otvírat dopisy?

TRUFFALDINO: Já o ničem nic nevím, pane...

BEATRICE: Podívejte se, pane Pantalone! Tady slečna Klárka píše, jaké vyvádí Silvio ze žárlivosti kousky - a ten šibeničník to otevřel!

PANTALONE (*Smeraldině*): A tys mu při tom pomáhala?

SMERALDINA: Já taky o ničemž nic nevím, pane...

BEATRICE: Tak kdo ten dopis otevřel?

TRUFFALDINO: Já ne.

SMERALDINA: A já taky ne.

PANTALONE: A kdo ho přinesl?

SMERALDINA: Truffaldino ho měl dát pánovi.

TRUFFALDINO: A Smeraldina ho dala Truffaldinovi.

SMERALDINA (*pro sebe*): Počkej, tohle ti nedaruji, žes to vyslepičil!

PANTALONE: Ty treperendo nectná, tak tys to spískala? Že ti jednu dám...!

SMERALDINA: Děkuju, jako by se stalo. K tomu naštěstí patří dva: jeden, kdo dává, a druhý, kdo drží.

PANTALONE: Takhle ty se mnou mluvíš? (*Rozežene se na ni.*)

SMERALDINA: Kam se na mě hrabete! To by vám muse-ly líp sloužit nohy!

Uteče.

PANTALONE: Ty hubo nevymáchaná! Však já ti ukážu, jak mi nohy slouží!

Odběhne za ní.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): A teď - spas se, kdo můžeš!

BEATRICE (*si prohlíží lístek, pro sebe*): Chuděra Klárinka! Je z toho svého žárlivého Silvínka celá zoufalá. Nezbyvá, než abych se dala poznat, jinak se utrápí.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Tak se mi zdá, že na mě zapomněl. To abych honem koukal prásknout do bot! (*Nenápadně se plíží pryč.*)

BEATRICE: Kampak?

TRUFFALDINO: Nikam.

BEATRICE: Proč jsi mi otevřel ten dopis?

TRUFFALDINO: Já nic, to Smeraldina, pane. Já o ničem nic nevím.

BEATRICE: Jakápak Smeraldina? Tys to byl, šibeničníku! Už dvě psaní jsi mi otevřel za jediný den! Sem pojď!

TRUFFALDINO (*se blíží se strachem*): No - přikryjme to pláštěm zapomenutí.

BEATRICE: Povídám ti, pojd' sem!

TRUFFALDINO (*rozechvěle jde k ní*): O to se přece nebudeme hádat...

BEATRICE *chytne Truffaldina a vyplácí ho holí, obráceně na zády k hostinci.*

FLORINDO (*objeví se v okně hostince*): Cože? Mého sluhu tluče?

Jde rychle od okna.

TRUFFALDINO: No tak dost, mějte přece rozum!

BEATRICE: Já ti dám, šibeničníku! Ať víš, zač je toho loket, otvírat mi poštu!

Hodí hůl na zem a odejde.

VÝSTUP 20

TRUFFALDINO, *pak* FLORINDO *z hostince.*

TRUFFALDINO (*jakmile Beatrice odešla*): Krucinálfagot-setsakrafix, to jsou móresy! Takhle se jedná s lidmi mého stavu? Takhle vypráskat našince? Když sluha špatně slouží, tak se vyhodí ze služby, ale netluče se!

FLORINDO (*vyjde z hostince, neviděn Truffaldinem*): Co to povídáš?

TRUFFALDINO (*zpozoruje Florinda. Pro sebe*): Tumáš čerte kropáč! (*Směřem, kterým odešla Beatrice.*) Sluhové cizích

pánů se takhle neřežou! To je pro mého pána zrovna taková urážka, jako kdyby dostal ten výprask osobně!

FLORINDO: Správně - to je zrovna taková urážka, jako kdybych ten výprask dostal já. Kdo ti to natloukl?

TRUFFALDINO: Já nevím, pane. Já ho neznám.

FLORINDO: Proč ti napráskal?

TRUFFALDINO: Protože - protože jsem mu nedopatřením pliv na botu.

FLORINDO: A ty si necháš takhle napráskat? A nehneš ani prstem, aby ses bránil? A vydáš svého pána takové urážce? Připustíš, aby ho tak pohaněli? Pitomče! Mezku! (*Sebere hůl ze země.*) Když tedy máš tak rád výprasky, tak já ti nasolím taky!

Napráská mu a pak jde do hostince.

TRUFFALDINO: Teď už můžu prohlásit na svou čest, že jsem opravdu sluha dvou pánů: od obou jsem dostal výplatu!

Odejde do hostince.

TŘETÍ DĚJSTVÍ

VÝSTUP 1

Hostinská síň s několika dveřmi.

TRUFFALDINO *sám, pak dva ČÍŠNÍCI.*

TRUFFALDINO: Nevídáno pro nějakou tu řafku! Našinec to setřepe jako houser děšť. Hlavně že jsem se dobře najedl a ve zdraví vytrávil. Večer to ještě vylepšíme a dáme si repete. Budu svým dvěma principálům sloužit do roztrhání těla nebo aspoň do prvního. Tak - a co teď? Jeden pán šel někam do města a druhý spí. To se hodí - aspoň jim dám doporučku kvadróbu. Vybalím to z kufrů a podívám se co s tím. Klíče mám a tady je na to zrovna místo. Tak - kufry ven a hezky do toho. Jenomže - sám to neutáhnu. (*Volá.*) Mládenci!

VRCHNÍ (*vejde s pikolíkem*): Co chceš?

TRUFFALDINO: Potřebuju vynést kufry tady z pokojů, musím vybalit šaty.

VRCHNÍ (*k pikolíkovi*): Jdi, pomoz mu s tím!

TRUFFALDINO: Pojd' — a slovo na to, že ti vlastnoručně vyplatím kus té výplaty, co jsem utržil od svých pánů.

Vejde s pikolíkem do Beatricina pokoje.

VRCHNÍ: Na první pohled by člověk řek, že je to sluha k pohledám: pohotový, jako čamrda a oči všude. Ale nějaký škraloupek zaručeně taky má. Přece jsem taky

sloužil a vím, jak se to dělá: pro něčí krásné oči nikdo nehne ani prstem. Buď chce svého pána oškubat, anebo si ho chce otočit kolem prstu.

TRUFFALDINO (*nese s pikolíkem z Beatricina pokoje kufr*): Stát! Postavíme ho tady na podlahu. (*Složí kufr do prostřed síně.*) A teď sem pro ten druhý. Ale po špičkách - pán tam spí!

Jde s pikolíkem do Florindova pokoje.

VRCHNÍ: Buď je to učiněná perla - anebo všivák, že mu není rovno. Obsluhovat takhle dva hosty najednou, to jsem ještě neviděl. Musím si na něho dát pozor, nebo bude tak dlouho dělat, že slouží dvěma pánům, až je jednoho krásného dne okrade oba dva.

TRUFFALDINO (*nese s pikolíkem druhý kufr z Florindova pokoje*): A tenhle postavíme semhle. (*Postaví jej vedle prvního kufru. Pikolíkovi.*) Jestli chceš jít, tak syp, už tě nepotřebuju.

VRCHNÍ (*pikolíkovi*): Hybaj do kuchyně! (*Pikolík odejde. Truffaldinovi.*) Potřebuješ ještě něco?

TRUFFALDINO: Děkuju, jako by se stalo. A já sám, vždycky sám...

VRCHNÍ (*pro sebe*): Chci tě vidět, ty přetrhdílo!

Odejde.

TRUFFALDINO: A teď to všechno spořádáme bez čumilů, v klidu, míru, tamhle nechal tesař díru. (*Vytáhne z kapsy klíč.*) Ke kterému kufru je tenhle klíč? Kouknem se. (*Otevře kufr.*) A šlo to na to tata. Pašák, Truffaldino! Další pán na holení! (*Vytáhne druhý klíč a otevře druhý*

kufr.) A teď to máme všechno jako mi dlani. Vezmem je oba jedním vrzem. (Vyndá z obou kufrů šaty a rozloží je po stolku. V obou kufrech je jeden černý kabát, v obou knihy; papíry.) Napřed protřepat kapsy. Taky se stane, že v nich člověk najde kaštiny v cukru, bonbony a tak podobně. (Prohledává Beatricin černý oblek, najde v kapse podobiznu.) Hele, obrázek. Fešák - sekne mu to! Co je to zač? Určitě ten obličej znám, ale ne a ne si vzpomnout, kdo to je. Trošku vypadá jako můj druhý pán. Ale ne, ten to nebude. Tohle není jeho kabát a jeho paruka taky ne.

VÝSTUP 2

FLORINDO *ve svém pokoji a* TRUFFALDINO.

FLORINDO (*volá z pokoje*): Truffaldino!

TRUFFALDINO: Tys mi tu scházel! On se probudil! Teď mi ho ještě čert přinese sem, on tu uvidí druhý kufr a začne se vyptávat... honem, honem ho zavřít - a prostě řeknu, že nevím, čím je. (*Ukládá zas věci.*)

FLORINDO (*z pokoje*): Truffaldino!

TRUFFALDINO (*křikne*): K službám! (*Balí.*) Honem ty krámy sbalit! Zatr...! Teď nevím, kam tyhle šaty. A kde byly tyhle papíry.

FLORINDO: Tak půjdeš, nebo si pro tebe mám dojít?

TRUFFALDINO (*křikne*): Už běžím! (*Balí.*) Rychle, než přijde! Až vypadne, dám to zas do pořádku. (*Nahází věci nazdařbůh do obou kufrů a zavře je.*)

FLORINDO (*vyjde v županu ze svého pokoje*): Co tady děláš, ke všem čertům?

TRUFFALDINO: Vždyť jste mi, pane, přece poručil, abych vám vykartáčoval šaty. Zrovna jsem se do toho chtěl dát.

FLORINDO: A čím je ten druhý kufr?

TRUFFALDINO: Já nevím. Asi tamtoho hosta.

FLORINDO: Podej mi černý kabát!

TRUFFALDINO: Prosím. (*Otevře Florindův kufr a dá mu černý kabát.*)

FLORINDO (*solékně župan a vezme si kabát. Pak sáhne do kapsy a najde podobiznu. Udiveně se na ni dívá*): Co je tohle?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Hrom do police! Přehmát jsem se a zastrčil jsem to do těch druhých šatů. To dělá ta barva.

FLORINDO (*pro sebe*): Panebože - přece se nemýlím! To je má podobizna, podobizna, kterou jsem dal Beatrici. (*Truffaldinovi.*) Poslyš - kde se vzala zčistajasna tahle podobizna v mém kabátě?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): A teď už vážně nevím jak z toho. Honem výmluvu, ber kde ber!

FLORINDO: Mluv, rychle, povídám ti, odpověz mi! Jak se dostala tahle podobizna do mé kapsy?

TRUFFALDINO: Račte odpustit, pane, já jsem byl laskavě tak smělý. Ta podobizna patří mně. Já jsem si ji tam dovolil schovat, abych ji neztratil. Já už to víckrát neudělám.

FLORINDO: A kdes ji vzal?

TRUFFALDINO: Zdědil jsem ji po svém dřívějším pánovi.

FLORINDO: Zdědil?

TRUFFALDINO: Zdědil. Sloužil jsem dřív u jednoho pána, a ten umřel. Zanechal mi spoustu krámů, ale už jsem je všechny prodal. Jen tenhle obrázek jsem si nechal.

FLORINDO: Proboha! Jak je to dlouho, co tvůj dřívější pán zemřel?

TRUFFALDINO: Právě týden. (*Pro sebe.*) Bože, já plácám, co mi slina na jazyk přinese!

FLORINDO: A jak se ten tvůj pán jmenoval?

TRUFFALDINO: Nevím, on cestoval inkognito.

FLORINDO: Inkognito? Jak dlouho jsi mu sloužil?

TRUFFALDINO: Moc krátce. Sotva deset dvanáct dní.

FLORINDO (*pro sebe*): Dobrotivé nebe! Čím dál, tím mám větší strach, že to byla Beatrice. Uprchlá v mužských šatech a cestovala na zapřenou... Jestli má pravdu - to je strašné!

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Bere! Bere! Jen když zabral! Ten bude mrkat, co se všechno doví.

FLORINDO (*s úzkostí*): Řekni mi – byl ten tvůj pán mladý?

TRUFFALDINO: V rozpuku, pane. V květu mládí.

FLORINDO: Bezvousý?

TRUFFALDINO: Pusinku jako panenka.

FLORINDO (*vzdychne*): To byla jistě ona!

TRUFFALDINO (*pro sebe*): To čubrníš, co? A je po výprasku!

FLORINDO: Víš, odkud pocházel tvůj zesnulý pán?

TRUFFALDINO: Věděl jsem, odkud pošel, ale už si nevzpomínám.

FLORINDO: Byl z Turína?

TRUFFALDINO: Správně! Z Turína.

FLORINDO (*pro sebe*): Každé slovo toho chlapa je rána do srdce! (*Truffaldinovi.*) Při všem, co je ti svaté, řekni: je opravdu mrtev ten tvůj mladý Turiňan?

TRUFFALDINO: Dočista mrtev.

FLORINDO: Proč tak náhle zemřel?

TRUFFALDINO: Zachvátila ho zákeřná choroba a jel. (*Pro sebe.*) A kam se na mě hrabeš!

FLORINDO: A kde je pochován?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Zas musí člověku dělat potíže! (*Florindovi.*) Vůbec není pochován, pane. Druhý sluha, jeho krajan, dostal povolení, aby ho uložil do truhly a odvez do vlasti.

FLORINDO: Nebyl to náhodou právě ten sluha, kterému byl dnes ráno na poště pro ten dopis?

TRUFFALDINO: Ano, pane. Právě ten dotyčný Azzore.

FLORINDO (*pro sebe*): Ted' už je marná všechna naděje! Beatrice je mrtva! Ubohá Beatrice! To trmácení a zármutek ji zabily. Běda - déle už nedokáží ovládat své city...

Odejde do svého pokoje.

VÝSTUP 3

TRUFFALDINO, *pak* BEATRICE a PANTALONE.

TRUFFALDINO: Co mu to zas je? Tváří se najednou jak boží umučení, tečou mu slzy jako hrachy a je celý bez sebe. Aby se mi tak z těch mých plků pomát na rozumu! To bych nerad... Něco jsem si přece vymyslet musel, abych nepřišel k ourazu a zamáz ten malér s druhým kufrem. Ale to ten zatracený obrázek! Ten mu vlez do hlavy. Určitě toho člověka zná. Udělám asi nej-líp, když ty kufry odnesu honem na pokoj a ušetřím si další mrzutosti... A zrovna napotvoru mi teď musí vlézt do rány můj druhý pán! Tentokrát si tou dvojí službou, se mi zdá, něco vysloužím. *(Naznačuje vý-prask.)*

BEATRICE *(vejde s Pantalonem)*: Dejte si říci, pane Pantalone, tu poslední partii zrcadel a vosku jste nám účtovali dvakrát!

PANTALONE: To nic, to nic, účetní se asi spletli. Porovnáme s knihvedoucím znova účty, zrevidujeme to a hned uvidíme, jak se věci mají.

BEATRICE: Mám s sebou výpis z našich knih o některých dodávkách, můžeme to hned projít. Tím se věc možná vysvětlí na místě - ať už ve váš, nebo v můj prospěch. Truffaldino!

TRUFFALDINO: Poroučíte, pane?

BEATRICE: Máš klíč od mého kufru?

TRUFFALDINO: Tady, pane.

BEATRICE: Proč jsi mi odnesl kufr sem do síně?

TRUFFALDINO: Chtěl jsem vám dát šaty trochu do pořádku.

BEATRICE: Už jsi s tím hotov?

TRUFFALDINO: Všechno hotovo.

BEATRICE: Otevři kufr a vyndej... Komu patří ten druhý kufr?

TRUFFALDINO: Tomu druhému pánovi, co dnes přijel.

BEATRICE: Vyndej mi z kufru moje zápisy!

TRUFFALDINO: Hned to bude. (*Hledá v kufru. Pro sebe.*)

Panenko skákává, jen aby tam byly!

PANTALONE: Já vám povídám, možná že se tedy mí účetní spletli. Všichni jsme lidé chybuující a zmýlená neplatí.

BEATRICE: A možná že jste měl pravdu vy. Přesvědčíme se.

TRUFFALDINO (*podává Beatrici svazek papírů*): Je to tohle?

BEATRICE: Myslím, že je. (*Rozváže slohu papírů. Pro sebe.*)

Ne, to není to... Čí jsou to dopisy?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Teď jsem to trefil.

BEATRICE (*pro sebe*): To jsou dva mé dopisy Florindovi!

Bože - tyhle zápisky a účty jsou taky jeho! Všechno se se mnou točí, že už sama nevím, kde jsem...

PANTALONE: Copak, copak, pane Federigo? Není vám dobře?

BEATRICE: To nic není. (*Truffaldinovi.*) Truffaldino, jak se dostaly do mého kufru tyhle listy?

TRUFFALDINO: Já nevím.

BEATRICE: Tak rychle - s pravdou ven!

TRUFFALDINO: Odpusťte, že jsem byl tak smělý a uložil si ty papíry k vám do kufru. To jsou moje papíry. Schoval jsem si je tam, abych je neztratil. (*Pro sebe.*) Když se to osvědčilo u toho prvního, proč by to tak nešlo taky s tímhle?

BEATRICE: Tak to jsou tvoje papíry? A tys je nepoznal a podals mi je místo mých?

TRUFFALDINO (*pro sebe*): A safra, ten má jemnější nos! (*Beatrici.*) To máte tak! Já je nemám ještě moc dlouho a ještě je tak hned nepoznám!

BEATRICE: Jak jsi k nim přišel?

TRUFFALDINO: Sloužil jsem tady v Benátkách jednomu pánovi, on umřel a já jsem ty papíry po něm zdědil.

BEATRICE: Jak je to dlouho?

TRUFFALDINO: No, kolik - deset dvanáct dní.

BEATRICE: Jak to? Vždyť já jsem se s tebou setkal ve Veroně?

TRUFFALDINO: To je taky v pořádku. Zrovna jsem odešel z Benátek, protože mi můj pán umřel.

BEATRICE (*pro sebe*): Můj Bože! (*Truffaldinovi.*) Nejmenoval se tvůj pán Florindo?

TRUFFALDINO: Jmenoval, pane, Florindo.

BEATRICE: Aretusi?

TRUFFALDINO: Zrovna tak - Aretusi.

BEATRICE: A jistě je mrtev?

TRUFFALDINO: Na to můžete vzít jed.

BEATRICE: Nač umřel? Kde je jeho hrob?

TRUFFALDINO: Spad do Canale Grande, utopil se a víckrát ho už nikdo neviděl.

BEATRICE: Já nešťastná! Florindo zemřel, zemřelo mé štěstí, zemřela jediná má naděje! Nač je mi teď ten planý život, když všechno, proč jsem žila, je to tam? Ach, marné sny! Naděje, které rozvály větry! Nešťastná tažení lásky! Odešla jsem z otčiny, opustila rodiče, oblékla mužský šat, vydala se všanc nebezpečí,

dala v sázku život, to všechno pro Florinda - a můj Florindo je mrtev! Nešťastná Beatrice! Tak bratrova smrt byla málo, muselas ztratit ještě ženicha. Nebe tedy chtělo, aby po Federigovi zemřel i Florindo! A já jsem příčina jejich smrti, já jsem vinna jejich záhubou! Proč se tedy nebe nepomstí na mně? Zbytečný pláč, marné nářky! Florindo je mrtev... Bolest mě zmáhá, slzy oslepují oči. Miláčku můj, nejdražší ženichu - půjdu za tebou! (*Rozrušena odběhne do svého pokoje.*)

PANTALONE (*v největším údivu poslouchal celou rozmluvu a pozoroval Beatricino zoufalství*): Truffaldino...?

TRUFFALDINO: Pane Pantalone?

PANTALONE: Slečna!

TRUFFALDINO: Ženská!

PANTALONE: To je nadělení!

TRUFFALDINO: To je div!

PANTALONE: Já jsem z toho blázen!

TRUFFALDINO: Já jsem z toho paf!

PANTALONE: Tohle musím říci Klárce! (*Odejde.*)

TRUFFALDINO: Tak žádný sluha dvou pánů! Sluha jednoho pána a jedné paní! (*Odejde.*)

VÝSTUP 4

Ulice s hostincem.

DOKTOR, pak PANTALONE z hostince.

DOKTOR: Ten zpropadený dědek Pantalone mi nedá a nedá pokoj! Čím víc na to myslím, tím větší vztek mě popadá.

PANTALONE (*vyjde. Přátelsky k němu*): Ale, milý pane doktore Palmáre! Nejuctivější služebník!

DOKTOR: Divím se, kde jste nabral tolik drzosti, že se vůbec ještě odvažujete mě oslovit!

PANTALONE: Mám pro vás novinku. Víte, že...

DOKTOR: Chcete mi říci, že už máte po svatbě? Starou belu mi na tom záleží!

PANTALONE: Ale kdepak, kdepak! Zatraceně, nechte mě přece mluvit!

DOKTOR: Tak mluvte, aby vás husa kopla!

PANTALONE (*pro sebe*): Na mou duši, že bych tomu doktůrkovi nejradši jednu vrazil! (*Doktorovi.*) Moje dcera si může vzít vašeho pana syna, jestli chcete.

DOKTOR: Děkuji, děkuji, jen se neobtěžujte. Můj syn do toho není tak žhavý. Dejte si ji tomu pánovi z Turína.

PANTALONE: Kdybyste věděl, kdo ten Turíňan je, tak byste tak nemluvil.

DOKTOR: Ať si je kdo chce! Vaše dcera už s ním zašla dosti daleko - a to zcela stačí!

PANTALONE: Ale vždyť to není pravda, vždyť je to...

DOKTOR: Další mě nezajímá.

PANTALONE: Jestli si to nenecháte vyložit, jste sám proti sobě.

DOKTOR: To se teprv uvidí, kdo spláče nad výdělkem!

PANTALONE: Má dcera je řádné děvče a...

DOKTOR: Čert vás vezmi!

PANTALONE: A vás jeho babička!

DOKTOR: Jste prostě senilní dědek, nedržíte slovo a nemáte čest v těle. (*Odejde.*)

VÝSTUP 5

PANTALONE, *pak* SILVIO.

PANTALONE: Hrom tě zab! To je hovado v lidské podobě. Mohl jsem mu říct, že je to ženská? Nemohl, protože člověka nepustí vůbec ke slovu. A tadyhle jde ještě ten klacek, jeho syn. Teď si se mnou vypláchne hubu ještě mladý!

SILVIO (*vejde, pro sebe*): Pantalone - á, vida! Konečně mu proženu kord tělem!

PANTALONE: Ale pane Silvínku, to je náhodička! Když dovolíte, mám pro vás báječnou novinku. Jen když budete tak hodný a necháte mě mluvit a nebudete taky taková řehtačka jako váš pan otec.

SILVIO: Co mi vy máte co říci? Mluvte!

PANTALONE: Abyste věděl, z Klárčiny svatby s panem Federigem není nic.

SILVIO: Je to pravda? Nedělejte si ze mne legraci!

PANTALONE: Na mou duši, pouhopouhá pravda! Jestli chcete, Klárinka na vás čeká, můžete si ji vzít od hodiny.

SILVIO: Panebože! Vy jste mě zase vzkřísil k životu!

PANTALONE (*pro sebe*): Tak vida, vida - není to takový pitomec jako ten starý!

SILVIO: Ale jak ji mohu teď zas přivínout na prsa, když se tak dlouho objímala s jiným?

PANTALONE: Zkrátka a dobře: Federigo Rasponi je Beatrice, jeho sestra.

SILVIO: Cože? Nerozumím vám.

PANTALONE: Tak abych vám to vysvětlil: z té osoby, co jsme si o ní myslili, že je to Federigo, se najednou vyklubala Beatrice.

SILVIO: Převlečená za muže?

PANTALONE: Převlečená za muže.

SILVIO: Teď už to chápu.

PANTALONE: To je dost!

SILVIO: Prosím vás - a jakto? Vyložte mi to!

PANTALONE: Až doma. Klárka ještě nic neví. Vysvětlím vám to oběma najednou.

SILVIO: Hned jdu s vámi! A prosím tisíckrát za odpuštění, že jsem se unáhlil ve víru vášní...

PANTALONE: Ale nechte to, nechte na hlavě, to víte, vraťte se, vše odpuštěno. Pojd'me, zeťáčku, pojd' se mnou, synu! (*Odejde.*)

VÝSTUP 6

Hostinská síň s různými dveřmi.

BEATRICE a FLORINDO vyjdou každý ze svého pokoje s dýkou v ruce a chtějí se probodnout. Beatrice drží BRIGHELLA, Florinda, VRCHNÍ a zápasí spolu tak, že milenci nevidí jeden druhého.

BRIGHELLA (*drží Beatrice za ruku*): Pusťte to!

BEATRICE (*se chce vyprostit*): Prosím vás, nechte mě!

VRCHNÍ (*drží Florinda*): Co vás to napadá!

FLORINDO (*se mu vytrhne*): Táhněte ke všem čertům!

BEATRICE (*vytrhne se Brighellovi*): Mě už nezadrží nic na světě!

Oba se chtějí probodnout, vtom stojí jeden tváří v tvář druhému.

FLORINDO: Co to?

BEATRICE: Florindo!

FLORINDO: Beatrice!

BEATRICE: Tys na živu?

FLORINDO: A ty taky?

BEATRICE: Bože, to je štěstí!

FLORINDO: Miláčku!

Oba zahodí dýky a padnou si do náručí.

BRIGHELLA (číšníkovi): Ježíšmarjá, sebevražda v lokále!

Utri tu krev, jak to tu bude vypadat! (*Odejde.*)

VRCHNÍ (*pro sebe*): Aspoň uklidím ty žabikuchy. A
víckrát mi na ně nesmí sáhnout! (*Sebere dýky a odejde.*)

VÝSTUP 7

FLORINDO, BEATRICE, *pak* BRIGHELLA.

FLORINDO: Co tě dohnalo k takovému zoufalství?

BEATRICE: Dověděla jsem se, žes zemřel.

FLORINDO: Prosím tě, kdo ti namluvil, že jsem zemřel?

BEATRICE: Můj sluha...

FLORINDO: A mně ten můj zas tvrdil, že jsi zahynula ty.

Zmohla mě právě taková bolest jako tebe a chtěl jsem
si sáhnout na život.

BEATRICE: To tyhle tvé papíry zaviniily, že jsem mu uvěřila.

FLORINDO: Ty papíry byly v mém kufru. Jak se ti dostaly do rukou? Už chápu - asi stejnou cestou, jakou přišla má podobizna do kapsy tvého kabátu. Tady ji máš. Vzpomínáš si? Ten obraz jsem ti dal ještě v Turíně.

BEATRICE: Boží vědí, co všechno natropili ti uličníci naši sluhové! Za všechnen náš zármutek a zoufalství mohou jen oni!

FLORINDO: Ten můj mi napovídal o tobě tisíc a jednu pohádku.

BEATRICE: A ten můj o tobě jak by smet.

FLORINDO: Kam vůbec zmizeli?

BEATRICE: Ani se neukážou!

FLORINDO: Podáme si je a hned tomu přijdeme na kloub. (*Volá.*) Hej, kde jste kdo? Nikdo tady?

BRIGHELLA (*vejde*): Ráčíte poroučet?

FLORINDO: Kam se poděli naši sluhové?

BRIGHELLA: Nevím, pane. Podívám se.

FLORINDO: Podívejte se po nich a hned nám je sem pošlete!

BRIGHELLA: Já znám sám jenom jednoho, ale řeknu číšníkům - určitě je znají oba. Ostatně, dovolte, abych vyjádřil své potěšení, že jste skončili takovouhle sladkou smrtí. A jestli se teď ještě chcete položit na prkno, musíte jít o číslo dál - tady je moc velký provoz. Služebník, vašnosti... (*Odejde.*)

VÝSTUP 8

FLORINDO a BEATRICE.

FLORINDO: Tak ty taky bydlíš v tomhle hostinci?

BEATRICE: Teprve dnes od rána.

FLORINDO: A já zrovna tak. Že jsme se nesetkali dřív!

BEATRICE: Štěstěna nás asi napřed chtěla trošičku potrápit.

FLORINDO: A pověz - tvůj bratr je vskutku mrtev?

BEATRICE: Ty o tom ještě pochybuješ? Byl mrtev namístě.

FLORINDO: A přece mě ujišťovali, že je živ a zdrav a tady v Benátkách.

BEATRICE: To je omyl - pokládali za Federiga mne. Odjela jsem z Turína v těchhle šatech pod jménem Federigo Rasponi, jen abych si tě...

FLORINDO: Já vím - jen aby sis mě našla, miláčku. Dověděl jsem se to z dopisu, který ti psal tvůj správce domu z Turína.

BEATRICE: Jak se ti dostal do rukou?

FLORINDO: Jakýsi sluha - asi ten tvůj - požádal mého sluhu, aby mu jej vzal z pošty. Náhodou jsem jej viděl u svého sluhy. A nedalo mi to, abych jej neotevřel.

BEATRICE: Aby nebyl milenec zvědavostí celý bez sebe!

FLORINDO: Ale co tomu říkají v Turíně, žes odjela?

BEATRICE: Až se vrátím jako tvá nevěsta, bude všem řečem naráz konec.

FLORINDO: Mohu já se vrátit tak brzy domů, když mi přičítají vinu za Federigovu smrt?

BEATRICE: Přivezu s sebou z Benátek dost velký kapitál, abych tě zprostila toho obvinění.

FLORINDO: A naši sluhové nejdou a nejdou!

BEATRICE: Jsem zvědava, co je vedlo k tomu, že nás tak potrápili!

FLORINDO: Jestli se chceme všechno dovědět, nesmíme na ně spustit zhurta. Musíme to z nich dostat po dobrém.

BEATRICE: To mi dá věru hodně přemáhání!

FLORINDO (*vidí, že přichází Truffaldino*): Tady už máme jednoho.

BEATRICE: Lotrovina mu přímo kouká z očí.

FLORINDO: Taky se mi zdá.

VÝSTUP 9

TRUFFALDINO, *kterého přivádějí násilím* BRIGHELLA a VRCHNÍ. *Předešlí.*

FLORINDO: Tak pojď, pojď a neboj se!

BEATRICE: Vždyť my ti hlavu neutrhнем!

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Celý pryč, to víme. Já vás, panstvo, znám!

BRIGHELLA: Tohohle jsme našli. A až nám padne do ruky ten druhý, tak ho hned přivedem.

FLORINDO: Potřebujeme tu oba dva zároveň!

BRIGHELLA (*číšníkovi*): Znáš tu ještě někoho jiného?

VRCHNÍ (*Brighellovi*): Já? Neznám.

BRIGHELLA (*vrchnímu*): Přeptáme se po něm v kuchyni. Někdo ho přece musí znát! (*Odejde.*)

VRCHNÍ: Kdyby tu nějaký vůbec ještě byl, tak bych ho musel znát já první! (*Odejde.*)

FLORINDO: Tak pochlub se! Jak se dostala podobizna a

papíry z kufru do kufru a proč jste se s tím druhým rošťákem smluvili, že nás doženete až k zoufalství?

TRUFFALDINO (*dělá na všechny strany znamení, aby ho nechali mluvit. K oběma*): Moment! (*Florindovi, kterého táhne od Beatrice.*) Když dovolíte, na slovíčko mezi čtyřma očima... (*Beatrici, aby ji dostal od Florinda.*) Hned vám to všechno vyložím. (*Florindovi.*) Abyste tomu rozuměl, já jsem v tom dočista nevinně. Všechno má na svědomí Azzore, sluha tadyhleté dámy. (*Opatrně ukazuje na Beatrici.*) Pomíchal to všechno dohromady, dal věci z jednoho kufru do druhého a já jsem o tom neměl ani zdání. A pak mě, chudák, prosil, abych nic neříkal, aby ho jeho paní nevyhnala ze služby, a mně to mohlo srdce utrhnout, víte, já bych se nechal pro kamaráda třeba rozkrájet, tak jsem si vymyslel to všechno okolo, abych to zase spravil. V životě by mě bylo nenapadlo, že je to vaše podobizna a že si to vezmete tak k srdci, když vám řeknu, že ten dřívější majitel obrázku už umřel. Tak teď jsem vám vysypal, jak se věci mají, a na to můžete vzít jed, protože já jsem seriózní člověk a oddaný sluha, věrný až do hrobu tmavého.

BEATRICE (*pro sebe*): Ten zas nadělá tajností! To jsem zvědavá, co se z toho vyklube.

FLORINDO (*Truffaldinovi*): Ten dopis ráno jsi tedy nesl z pošty sluhovi slečny Beatrice?

TRUFFALDINO (*Florindovi*): Právě tomu Azzorovi.

FLORINDO (*Truffaldinovi*): Tak proč jsi mi neřekl rovnou, co v tom vězí, když jsi viděl, jak mi na tom záleží?

TRUFFALDINO (*Florindovi*): On mě prosil, abych nikomu nic neříkal.

FLORINDO (*Truffaldinovi*): Kdo?

TRUFFALDINO (*Florindovi*): Azzore.

FLORINDO (*Truffaldinovi*): A proč jsi neposlechl svého pána?

TRUFFALDINO: Pro lásku k Azzorovi.

FLORINDO: Zasloužili byste pár pohlavků, a pořádných - ty a ten tvůj Azzore taky.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): To máte prašť jako uhod', Azzore nebo já!

BEATRICE: Už jste skončili ten nekonečný výsledek?

FLORINDO: Ten mi tu říká věci...!

TRUFFALDINO (*Florindovi*): Proboha, pane, jen mi nezkoupejte chudáka Azzora! Když chcete, tak mě třeba zabte, jenom jeho mi nepřiveďte do neštěstí!

FLORINDO (*Truffaldinovi*): Záleží ti tak na tom tvém Azzorovi?

TRUFFALDINO (*Florindovi*): Jako na rodném bratru. Promluvím si teď se slečnou a řeknu jí, že jsem to pplet všechno já. Ať si mi vynadá, ať si mě třebas přetrhne vejpu, jen když zachráním Azzora! (*Jde k Beatrice.*)

FLORINDO (*pro sebe*): Tomu se říká přece charakter!

TRUFFALDINO (*Beatrice*): Tak už jsem tady.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Jaképaks to zas vedl s panem Florindem disputace?

TRUFFALDINO (*Beatrice*): Abyste rozuměla - ten pán má sluhu a ten se jmenuje Azzore. Většího mamlasa jsem jakživ neviděl. Pplet všechny ty vaše věci dohromady, a protože měl, pytel jeden neštěstí, strach, že ho pán vyžene, vymyslel jsem si tu výmluvu s papíry, s

nebožtíkem dřívějším pánem atakdále atakdále. A teď jsem musel panu Florindovi říct, že je to všechno moje vina.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Proč tedy na sebe bereš něco, zač nemůžeš?

TRUFFALDINO (*Beatrici*): Z lásky k Azzorovi.

FLORINDO (*pro sebe*): Trvá to nějak dlouho.

TRUFFALDINO (*Beatrici*): Prosím vás pro lásku boží, jenom ho neprozrad'te.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Koho?

TRUFFALDINO (*Beatrici*): Azzora.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Azzore stojí za osmnáct a ty za dvacet bez dvou!

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Vždyť to taky jedno numero je!

FLORINDO: Nebudem už dál pátrat, Beatrice. Naši sluhové to neudělali ze zlé vůle. Zasloužili by oba potrestat - ale konec vše napravil, a tak jim to odpusťme!

BEATRICE: Máš pravdu, ale ten tvůj sluha...

TRUFFALDINO (*tišeji*): Ježíšmarjá, jen Azzora nejmenujte!

BEATRICE (*Florindovi*): Musím teď k panu Pantalonu Agnivorlovi. Nechtěl bys mě tam doprovodit?

FLORINDO: Velmi rád, ale čekám jednoho směnárníka. Když si to přeješ, přijdu za tebou později.

BEATRICE: Dobrá, půjdu napřed. A počkám na tebe u pana Pantalona, dokud nepřijdeš.

FLORINDO: Počkej - já nevím, kde bydlí.

TRUFFALDINO: Já to vím, pane, půjdu s vámi.

BEATRICE: Výborně! Půjdu se zatím převléci.

TRUFFALDINO (*Beatrici*): Hned vám přijdu posloužit.
BEATRICE. Ach můj Florindo, kdybys věděl, co strachu
jsem pro tebe zkusila! (*Odejde.*)

VÝSTUP 10

FLORINDO *a* TRUFFALDINO.

FLORINDO (*za ní*): A já zas pro tebe!

TRUFFALDINO: Povídám, pane, Azzore tu není a slečně
Beatrici nemá kdo pomoci do šatů. Dovolíte, abych jí
posloužil místo něho?

FLORINDO: Máš pravdu, jdi! A pozorně jí posluž! Udě-
láš mi tím velkou radost.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): To je mi přece sloveso! No?
Kampak s tou flintou na nás. Vypálil jsem jim tak bá-
ječně rybník, že by se přede mnou musel schovat i
státní prokurátor!

VÝSTUP 11

FLORINDO, *pak* BEATRICE *a* TRUFFALDINO.

FLORINDO: Ohromné věci se to dneska sběhly! Pláč, ná-
řek, zoufalství - a nakonec vysvětlení a radost. Od plá-
če k smíchu je to sladký skok: najednou všechny mrzu-
losti zůstanou za námi. Od radosti k žalosti je to
stokrát horší.

BEATRICE (*vejde*): Tady jsem - připravena na cestu.

FLORINDO: Kdy už to přestrojení svlékneš!

BEATRICE: Nesluší mi snad?

FLORINDO: Raději bych tě zas viděl v sukni a v živůtku.

Nač schovávat tvou krásu v těchhle hadrech!

BEATRICE: Počkám na tebe u pana Pantalona. Ať tě tam Truffaldino dovede!

FLORINDO: Chvíli se ještě zdržím - a když můj směnárník nepřijde, však si mě najde jindy.

BEATRICE: Přijď brzy - dokaž mi, jak mě máš rád! Láska se přece nedá zdržet ničím! (*Chce odejít.*)

TRUFFALDINO (*Beatrici*): Poroučíte, abych tu počkal a posloužil tomu pánovi?

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Tak, doprovod' ho k panu Pantalonovi.

TRUFFALDINO (*Beatrici*): Posloužím mu zatím, když Azzore pořád nejde.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Posluž - uděláš mi tím velkou radost. (*Pro sebe.*) Vždyť ho miluji víc než sama sebe! (*Odejde.*)

VÝSTUP 12

FLORINDO a TRUFFALDINO.

TRUFFALDINO: Tak! A nikde nikdo! Pán se potřebuje obléct, pán potřebuje jít a nikde nikdo!

FLORINDO: O kom to mluvíš?

TRUFFALDINO: O Azzorovi. Mám ho rád, je to můj kamarád, ale je to nekňuba. To já jsem, pane, sluha, že vydám za dva!

FLORINDO: Pojď mě obléknout. Snad ten můj směnárník zatím přijde.

TRUFFALDINO: Slyšel jsem, pane, že chcete jít k panu Pantalonovi.

FLORINDO: Nu a? Co s tím chceš?

TRUFFALDINO: Kdybyste byl od té lásky a ztratil pro mne slovo...

FLORINDO: Proč ne? Ty si to přece zasloužíš.

TRUFFALDINO: No jestli! Když tu někdo něco zvrzal, tak to byl vždycky Azzore.

FLORINDO: Ale kde je ten zatracený Azzore? Cožpak se neukáže jaktěživ?

TRUFFALDINO: Vždyť on přijde, rošťák! Tak abych to nezamluvil: chtěl jsem vás o něco poprosit, pane.

FLORINDO: A očpak?

TRUFFALDINO: Víte - já chudák jsem se taky zamiloval.

FLORINDO: Ty? Zamiloval?

TRUFFALDINO: Už jsem v tom. A ta moje slouží u pana Pantalona. Tak jsem si myslel, když tam jdete...

FLORINDO: Prosím tě, co s ní mám já co dělat?

TRUFFALDINO: Já přece neříkám, abyste mi s ní něco dělal! Ale tak si myslím, když jsem váš sluha, že byste moh požádat mým jménem pana Pantalona o její ruku.

FLORINDO: Především záleží na tom, jestli chce taky ona tebe.

TRUFFALDINO: Ona? Jedině! Stačí, když promluvíte s panem Pantalonem. Tak pro mě, prosím vás, udělejte taky něco.

FLORINDO: Proč ne? Ale prosím tě, jak ty uživíš ženu?

TRUFFALDINO: Budu dělat co se dá. A spoléhám na Azzora.

FLORINDO: Spoléhej radši trochu víc na zdravý rozum!
(*Zajde do svého pokoje.*)

TRUFFALDINO: A i když snad pro tentokrát nemám rozum - já to už víckrát neudělám! (*Odejde za Florindem.*)

VÝSTUP 13

Pokoj v Pantalonově domě.

PANTALONE, DOKTOR, KLÁRKA, SILVIO a
SMERALDINA.

PANTALONE: No tak, Klárinko, dej si přece říct! Vidiš, že toho pan Silvio lituje a že tě už odprosil. I když udělal nějakou tu chybu, udělal to jen z lásky k tobě. Já jsem mu všechny ty pitomosti odpustil, tak ty snad můžeš taky, ne?

SILVIO: Změř trpělivě utrpení, které jsem utrpěl já, utrpením, které jsi utrpěla ty, Klárinko, a tím víc se přesvědčíš, že tě miluji, čím víc jsem já musil zuřit z přesvědčení, že tě ztratím. Nebe chce, abychom byli šťastni, a proto se nesmíme obracet zády k jeho dobrotivosti. Netřísni předsevzetím pomsty nejkrásnější den našeho života!

DOKTOR: A já se také připojuji k prosbám svého synáčka. Slečno Klárinko, nejdražší snacho, odpusťte mu! Mnoho mu nechybělo a byl by se z toho zbláznil.

SMERALDINA: Prosím vás, slečinko, že si to tak berete? S námi nakonec žádný mužský nezachází v rukavičkách, jestli víc nebo méně, za to už si nic nekoupíte. Každý chce věrnost, že jí není rovno, a pro nejmenší

podezření nás sekýrují a trápí a nejrádši by nám zakroutili krkem. Někoho si vzít musíte, ať už je to ten nebo ten. Tak vám řeknu, jak se to říká, když jdou k člověku se svátostí: musíme tam jednou všichni, tak ať už to má člověk odbyto.

PANTALONE: Slyšíš to? Smeraldina povídá, že je manželství svátost. Tak se na to nemusíš koukat, jako kdyby to bylo učiněné peklo. (*Doktorovi.*) Musíme ji napravit hlavu!

DOKTOR: Ani svátost, ani peklo. Manželství je sladkost. Bonbónek, pokrouotka, cukroví.

SILVIO: Klárinko, cožpak ti nepřejde přes rty ani slovíčko? Já vím, že si od tebe zasloužím trest, ale probůh, trestej mě svými slovy, a ne svým mlčením! (*Klekne.*) Tady jsem u tvých nohou. Měj se mnou přece slitování!

KLÁRKA (*vzdychne, Silviovi*): Rabiáte!

PANTALONE (*Doktorovi*): Slyšíte? Vzduchla! To je dobré znamení.

DOKTOR (*tiše Silviovi*): Musíš rekurovat!

SMERALDINA (*pro sebe*): Když ženská vzdychne, je to, jako když se blýskne: pak přijde průtrž mračen.

SILVIO: Kdybych věděl, že bych mohl před tvýma očima smýt svou domnělou krutost vlastní krví, vycedil bych ji rád do poslední kapky. Ale - ach Bože! - spokoj se místo krve srdce mého slzami. (*Pláče.*)

PANTALONE (*pro sebe*): Tak na ni!

KLÁRKA (*jako předtím, trochu mírněji*): Necito!

DOKTOR (*Pantolonovi*): Půjde to na smír.

PANTALONE (*Silviovi, zvedá ho*): No tak už vstaňte!

(*Vezme ho za ruku.*) Pojd'te! (*Vezme Klárku za ruku.*) A ty taky, milostslečno. (*Spojí jim ruce.*) Co se stalo, to se stalo, podejte si ruce, neplačte mi tu, smiřte se a dejte už pokoj! Pánbůh vám požehnej!

DOKTOR: Už je to hotovo!

SMERALDINA: Hotovo, hotovo!

SILVIO (*drží ji za ruku*): Promiň, drahoušku Klárinko!

KLÁRKA: Nevděčníku!

SILVIO: Miláčku!

KLÁRKA: Surovče!

SILVIO: Má lásko!

KLÁRKA: Nelido!

SILVIO: Srdíčko moje!

KLÁRKA (*vzdychne*): Ach!

PANTALONE (*pro sebe*): Už to jde.

SILVIO: Odpusť mi pro všechno na světě!

KLÁRKA (*vzdychne*): Vždyť jsem ti to už odpustila.

PANTALONE (*pro sebe*): No a je to!

DOKTOR: Jsi uznán nevinným, Silvio, jednohlasně osvo-
bozen.

SMERALDINA: Už to má odbyto, teď ještě tu svátost.

VÝSTUP 14

BRIGHELLA *a předešlí.*

BRIGHELLA: Když dovolíte... smím vstoupit?

PANTALONE: Jen dál, jen dál, sousede Brighello! Vy jste mi nadrobil pěknou polívku! Proč jste mě přesvěd-
čoval, že je to pan Federigo?

BRIGHELLA: Ale pane sousede, kdopak by se nespletl?

Ti dva si byli podobní jako vejce vejci. Při tom přestrojení bych byl dal hlavu na to, že je to on!

PANTALONE: Nechme to, už je po tom. Co jste nám přinesl?

BRIGHELLA: Slečna Beatrice je tu a chtěla by vás navštívit.

PANTALONE: Jen ať jde dál. Bude mi potěšením.

KLÁRKA: Chudák slečna Beatrice! Snad se jí něco nepři hodilo?

SILVIO: A ty ji ještě lituješ?

KLÁRKA: Lituju, a moc!

SILVIO: A mě ne?

KLÁRKA: Rabiáte!

PANTALONE (*Doktorovi*): Vidíte, jak spolu cvrlikají?

DOKTOR (*Pantolonovi*): Můj syn ví, co se sluší a patří!

PANTALONE: A moje holka, chuděra, má opravdu dobré srdce.

SMERALDINA (*pro sebe*): Prostě v tom oba dovedou chodit

BEATRICE: Pánové, přišla jsem se omluvit a požádat vás za prominutí, jestli jsem vám způsobila mrzutosti...

KLÁRKA (*ji obejmě*): To nic, má drahá, jen pojd'te!

SILVIO (*vyjádří svůj nesouhlas nad tím objetím*): Hm!

KLÁRKA (*Silviovi*): Ale? Ani děvče nesmím políbit?

SILVIO (*pro sebe*): Ty mužské šaty se mi pořád nelíbí!

PANTALONE: Řeknu vám, slečno Beatrice, na ženskou a dokonce na děvče máte zatracenou kuráž.

DOKTOR (*Beatrici*): A trochu mnoho vtipu, milá slečno.

BEATRICE: Láska nás dovede naučit všemu.

PANTALONE: Už jste prý našla svého ženicha. Slyšel jsem už o tom.

BEATRICE: Díky Bohu, mé přání se splnilo.

DOKTOR (*Beatrici*): Máte to pěkné moresy!

BEATRICE (*Doktorovi*): Vy si s tím hlavu lámat nemusíte!

SILVIO: Nechte, tatínku, každého, ať se zařídí po svém.

A nepleťte se mu do toho. Já mám dnes radost a chtěl bych, aby se radoval celý svět. A když je tu na cestě ještě jedna svatba, tak ať to vyřídíme najednou!

SMERALDINA (*Silviovi*): A kdepak je, mladý pane, moje svatba?

SILVIO: A s kým?

SMERALDINA: S prvním, kdo přijde.

SILVIO: Tak si ho najdi, já jsem připraven.

KLÁRKA: Silvínku! K čemu?

SILVIO: Dát jí svatební dárek.

KLÁRKA: Tady tě není zapotřebí.

SMERALDINA (*pro sebe*): Bojí se, aby jí ho nikdo neukous. Strč si ho teda pod hrnec!

VÝSTUP 16

TRUFFALDINO *a předešlí.*

TRUFFALDINO: Nejuctivější služebník, panstvo.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Kde je pan Florindo?

TRUFFALDINO: Venku a chtěl by jít dál, když dovolíte.

BEATRICE: Dovolíte, pane Pantalone, aby přišel pan Florindo Aretusi?

PANTALONE (*Beatrici*): To je váš přítel?

BEATRICE: Můj snoubenec.

PANTALONE: Ovšem; že prosím...

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Jdi, přiveď ho!

TRUFFALDINO (*Smeraldině*): Služebník, slečinko!

SMERALDINA (*Truffaldinovi*): Pozdrav tě!

TRUFFALDINO (*Smeraldině*): Tak poslední slovo.

SMERALDINA (*k Truffaldinovi*): A o čem?

TRUFFALDINO (*naznačuje navlékání prstenu*): Jestli chceš...

SMERALDINA (*Truffaldinovi*): Proč ne?

TRUFFALDINO (*Smeraldině*): Tak pak si to řeknem. (*Odejde.*)

SMERALDINA (*Klárce*): Slečinko, když pánové dovolí, mohla bych vám něco říct?

KLÁRKA (*jde s ní stranou*): Copak chceš?

SMERALDINA (*Klárce*): Podívejte se, slečno, já jsem chudá holka a taky bych ráda přišla pod čepec. A tady ten sluha slečny Beatrice by mě chtěl. Kdybyste byla tak hodná a promluvila s jeho paní, aby si mě směl vzít, udělala byste mi moc velkou radost.

KLÁRKA: Spolehni se, Smeraldino, ráda. Jak budu mít příležitost promluvit si se slečnou Beatricí, hned to udělám. (*jde zas k ostatním.*)

PANTALONE (*Klárce*): Jaké to jsou zas tajnosti?

KLÁRKA: Nic, chtěla mi jen něco říci.

SILVIO (*Klárce*): A já to můžu vědět?

KLÁRKA: Zbytečně jsi moc zvědavý! A pak se o nás ženských říká...

VÝSTUP 17

FLORINDO, TRUFFALDINO a předešlí.

FLORINDO: Váš služebník, pánové. (*Všichni zdraví. K Pantalonovi.*) Vy račte být pán domu?

PANTALONE: K službám.

FLORINDO: Dovolte, abych vám složil poklonu. Slečna Beatrice mi dodala odvahy. A doufám, že už víte, jaký osud nás tu svedl.

PANTALONE: Velmi mě těší, že vás poznávám a že vás mohu pozdravit. A blahopřeji k vašemu štěstí.

FLORINDO: Slečna Beatrice mi slíbila svou ruku, a neurazí-li vás to – buďte nám starosvatem!

PANTALONE: Co můžeš udělat dnes, neodkládej na zít-ra. Dejte sem ruce!

FLORINDO: Jsem připraven, slečno Beatrice.

BEATRICE: Tady je moje ruka, pane Florindo.

SMERALDINA (*pro sebe*): Dlouho se prosit zrovna nedají!

PANTALONE: Účty si srovnáme až potom. Vy si dejte do pořádku svoje a my se už nějak dopočítáme.

KLÁRKA: Buďte hodně šťastna, má drahá.

BEATRICE: A vy zrovna tak.

SILVIO (*Florindovi*): My už se známe pane, že?

FLORINDO: Myslím, že známe. Vy jste ten pán, co se mohl utlouci po soubojích, vidíte?

SILVIO: To jsem na neštěstí byl. A tuhleten soupeř mě dočista odzbrojil a málem zabil. (*Ukazuje na Beatrici.*)

BEATRICE (*Silviovi*): Můžete říci, kdo vám daroval život.

SILVIO: Pravdaže!

KLÁRKA (*Silviovi*): To bylo přece kvůli mně!

SILVIO: To víš, miláčku.

PANTALONE: Všechno je v pořádku, všechno jak se patří.

TRUFFALDINO: To nejlepší přijde až nakonec.

PANTAFONE: Copak?

TRUFFALDINO (*táhne Florinda stranou*): Když dovolíte, pane, slovíčko...

FLORINDO (*Truffaldinovi*): Copak chceš?

TRUFFALDINO (*Florindovi*): Vzpomínáte, co jste mi slíbil?

FLORINDO (*Truffaldinovi*): Copak? Už nevím.

TRUFFALDINO (*Florindovi*): Že mi řeknete panu Pantaloni o Smeraldinu.

FLORINDO (*Truffaldinovi*): Máš pravdu, vzpomínám si. Hned to udělám.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Chudák našinec si chce taky přijít na své.

FLORINDO: Pane Pantalone, vidím vás dneska sice poprvé, sotvaže jsme se seznámili. A přece vás musím poprosit, abyste mi prokázal laskavost.

PANTALONE: Jen račte, s radostí! Všechno, čím mohu sloužit.

FLORINDO: Můj sluha by si rád vzal vaši služebnou. Bylo by vám velmi zatěžko, kdybyste mu vyhověl?

SMERALDINA (*pro sebe*): Tak vida, teď mě chce ještě jeden! Ke všem čertům, kdo to zase je? Kdybych ho aspoň znala!

PANTALONE: Já jsem s tím docela svolný. (*Smeraldině*) A co ty, slečinko?

SMERALDINA: Kdybych věděla, že si nepohorším...

PANTALONE (*Florindovi*): Co je to za člověka, ten váš sluha?

FLORINDO: Za tu krátkou dobu, co je u mne, mohu říci že je to spolehlivý a schopný člověk.

KLÁRKA: Ale pane Florindo, vy jste mě předběhl. Měla jsem smluvit svatbu své služebné se sluhou slečny Beatrice. Vy chcete Smeraldinu pro toho svého. Teď už nemám, co bych k tomu řekla.

FLORINDO: Ach ne, ne, když jste se zavázala, já vám ustoupím. Máte úplnou volnost.

KLÁRKA: Ne, to nejde, nikdy nepřipustím, aby dostala má žádost přednost před vaší. Přiznám se, neslíbila jsem nic určitého. Prosím, jen se ucházejte dál.

FLORINDO: Vy to děláte jen ze zdvořilosti. Pane Pantalone, berte věci, jako kdybych byl vůbec nic neřekl. Nepromluvím už ani slovo přímluvy za svého sluhu. Není naprosto nutné, aby se ženil.

KLÁRKA: Když se nebude ženit váš sluha, nemusí ten druhý taky. Jen prosím každému rovným dílem.

TRUFFALDINO (*pro sebe*): Vy byste to zvedli! Budou si dělat komplimenty a já zůstanu na ocet!

SMERALDINA (*pro sebe*): Nakonec mě ještě připraví o oba ženichy.

PANTALONE: Tak honem, vyříd'te si to! Chudák holka se chce vdávat, tak abych ji jednomu nebo druhému mohl dát.

FLORINDO: Tomu mému ne. Nemohu slečně Klárce dělat potíže.

KLÁRKA: A tomu mému teprv ne. Pan Florindo už dostal slovo.

TRUFFALDINO: Tak podívejte, páni, já vás porovnám. Pane Florindo, žádal jste o Smeraldinu pro svého sluhu?

FLORINDO: Žádal. Neslyšels to na vlastní uši?

FRUFFALDINO: A vy, slečno Klárko, neslíbila jste Smeraldinu sluhovi slečny Beatrice?

KLÁRKA: Ovšemže, o to jsem měla požádat.

TRUFFALDINO: Tak dobře. Smeraldino, dej sem ruku a hotovo.

PANTALONE (*Truffaldinovi*): Jakým právem chceš, aby dala ruku tobě?

TRUFFALDINO: Protože já jsem sluha pana Florinda a slečny Beatrice jakbysmet.

FLORINDO: Cože?

BEATRICE: Co to povídáš?

TRUFFALDINO: Jen klid, jen klid! Pane Florindo, kdo vás prosil, abyste se u pana Pantalona ucházel pro něho o Smeraldinu?

FLORINDO: Tys mě o to prosil.

TRUFFALDINO: A vy, slečno Klárko, komu jste chtěla Smeraldinu dát?

KLÁRKA: Tobě.

TRUFFALDINO: Ergo kladívko - Smeraldina je moje.

FLORINDO: Ale kde je tvůj sluha, Beatrice?

BEATRICE: Tady. Cožpak to není Truffaldino?

FLORINDO: Truffaldino je můj sluha!

BEATRICE: Ty nemáš Azzora?

FLORINDO: Já? Ty máš přece Azzora.

BEATRICE (*Truffaldinovi*): Tak co je to tu zas?

TRUFFALDINO *dělá tisíc a jedno omluvné gesto na všechny strany.*

FLORINDO: Rošťáku!

BEATRICE: Šibeničníku!

FLORINDO: Ty jsi sloužil zároveň dvěma pánům?

TRUFFALDINO: Dovolil jsem si být tak smělý, pane.

Hup jsem do toho po hlavě, ani jsem si to nerozmýšlel.

Ale chtěl jsem to zkusit! Dlouho to sice netrvalo, ale přesto mi patří sláva, že nikdo nepřišel ani na tohle, dokud jsem to z lásky k svému děvčeti neprozradil sám. Svedl jsem kousek k pohledání a sem tam jsem se při tom říz. Ale doufám, už pro ten báječný nápad, že mi panstvo s veškerou úctou promine.

Opona.